

Liahona

En arv af trofasthed
til kommende
generationer, s. 44

Vores mål: Fortæl 100
om evangeliet, s. 18

Stærkere end jordskælv,
ild og storme, s. 20

Pionerer: Hvad drev
dem fremad? s. 24

»VI UDTRYKKER ...
TAKNEMMELIGHED FOR
DE SIDSTE DAGES HELLIGE
PIONERER OVER HELE
VERDEN, DER HAR BANET -
OG BANER - EVANGELIETS
VEJ FOR ANDRE.«

ÆLDSTE RONALD A. RASBAND

Fra »Tro til at trænge fremad«, s. 24

ARTIKLER

12 **De hellige:** Historien om Kirken – Kapitel 5: Alt er tabt

Efter Joseph var begyndt at oversætte pladerne med hjælp fra Martin Harris, fik han konsekvenserne at føle, da han slap manuskriptet af hænde.

PÅ OMSLAGET
Illustration: David Green

18 Sådan lykkedes det os at dele evangeliet

Never Chikunguwo
Når vi trofast sætter mål om at føre andre til Kristus, vil vi blive velsignet med mirakler.

20 Lad os ikke fejle i at føle

Ældste Jorge F. Zeballos
I en verden med konstant støj, må vi lytte efter den stille, sagte stemme, for at vi kan kende Fadrens vilje.

24 Tro til at trænge fremad

Ældste Ronald A. Rasband
Vores pionerforfædre udholdt ekstrem modgang, da de søgte efter at blive samlet i Zion.

30 Bevar troen trods isolation

Ryan W. Saltzgeber
Til trods for at de ikke havde en kirkebygning eller bare en menighed, arbejdede disse hellige hårdt for at etablere Kirken i deres hjemlande.

36 **Mormons Bog ændrer liv**

Omvendte fortæller om, hvordan Mormons Bog har hjulpet dem til at acceptere evangeliet.

FASTE ARTIKLER

4 **Profiler af tro:** Victor Barbinyagra

6 **Principper for omsorg:** Ræk ud i medfølelse

10 **På talerstolen:** Vid, hvem du er – og hvem du altid har været Sheri L. Dew

40 **Sidste dages hellige røster**

80 **Til vi ses igen:** **Mormons Bog beriger** Præsident Ezra Taft Benson

44 Tre nutidige pionerrejser

Sarah Keenan

Akkurat som for de første pionerer kræver det også mod og offervilje at slutte sig til Kirken i dag.

48 Føler du dig afkoblet? Prøv at sætte tempoet ned

Charlotte Larcabal

Jeg indså, at min hastige, distraete livsstil distancerede mig fra Gud.

*Se, om du kan finde den Liahona, der er gemt i dette nummer.
Vink: Hvilken beskæftigelse har din bedstefar?*

50 Håndtering af svære spørgsmål: Tre nyttige principper

Det at stille spørgsmål er en god måde at styrke dit vidnesbyrd på, og hvis du henvender dig til Herren for svar, vil det gøre Ånden i stand til at hjælpe dig.

54 Da det var svært at tjene

Lyka T. Valdez

Det var ingen fornøjelse at hjælpe min bedstefar – indtil jeg skiftede indstilling.

56 7 råd i forbindelse med at holde en tale

Sarah Hanson

Det kan være skræmmende at skulle tale i Kirken! Men du kan bruge disse råd til at forberede og holde en god tale.

58 Forberedelse til livet: Hvad foretager vi os i templet?

60 Et tilfælde af søndagsdepression

Alyssa Nielsen

Jeg lærte, hvordan jeg kunne begynde at se frem til sabbatsdagen i stedet for at frygte den.

62 Plakat: Holdopstillinger

63 Det sidste ord: Du kan blive tempelværdig

Ældste Quentin L. Cook

64 Isabelles rejse

Jessica Larsen

Rejsen ville blive lang, men Isabelles familie vidste, at turen til templet ville være anstrengelserne værd.

66 Agtværdige bedsteforældre

Jenna Koford

Andrew gruede for klassens Tag en forælder med i skoledag.

68 Endelig en evig familie

Jane McBride

Mia elskede den varme, hun følte i sin ven Zoey's hjem.

70 Vis jeres lys: Ven og missionær

72 Apostle vidner om Kristus

Ældste Gary E. Stevenson

73 Mormons Bog læseklub: Helaman 5:12

74 Vores side

75 Det Gamle Testamente heltekort

76 Historier fra skriften: Hanna og Samuel

Kim Webb Reid

79 Malebogside: Jeg kan dele med andre

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges tidsskrift på dansk.

Det Første Præsidentskab: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

De Tolv Apostles Kvorum:

M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Redaktør: Hugo E. Martinez

Assisterende redaktører: Randall K. Bennett, Carol F. McConkie

Vejledere: Brian K. Ashton, Bonnie H. Cordon, LeGrand R. Curtis jun., Edward Dube, Sharon Eubank, Donald L. Hallstrom, Douglas D. Holmes, Erich W. Kopsischke

Adm. direktør: Richard I. Heaton

Leder af Kirkens Tidsskrifter: Allan R. Loyborg

Forretningsfører: Garff Cannon

Chefredaktør: Adam C. Olson

Vicechefredaktør: Ryan Carr

Udgivelsesassistent: Francisca Olson

Redaktion: Maryssa Dennis, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jon Ryan Jensen, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdoch, Sally Johnson Odekkir, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Ledende Art Director: J. Scott Knudsen

Art Director: Tadd R. Peterson

Designmedarbejdere: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Manie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Chieko Remington, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Koordinator af intellektuel ejendomsret:

Collette Nebeker Aune

Produktionsleder: Jane Ann Peters

Produktionsmedarbejdere: Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Derek Richardson

Prepress: Joshua Dennis, Ammon Harris

Trykchef: Steven T. Lewis

Distributionschef: Troy R. Barker

Liahona:

Redaktør: Svend Aage Andersen

Redaktionens adresse: Translation Division, Borups Allé 128, 1. th, DK-2000 Frederiksberg. Tlf. 38 11 18 50

Kirkenyt: Finn Lykkegaard

Distribution:

Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagens Heliga, MOS, Sveagatan 8 A, 441 32 Alingsås, Sverige

Abonnementoplysninger

Tegning af abonnement eller adresseændring kan ske ved

henvendelse til kundeservice på tlf. 0046-8 500 655 20.

E-mail: rstockholm@ldschurch.org

Abonnementspris: DKK 68 pr. år (Grønland DKK 34).

Betaling: Online: store.lds.org; eller Danske Bank: 4073-6532136.

Indsendelse af manuskripter og spørgsmål sker online på liahona.lds.org; med post til *Liahona*, Rm. 2420, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; eller med e-mail til liahona@ldschurch.org

Liahona (et ord fra Mormons Bog, som betyder »kompas« eller »vejviser«) udgives på albansk, armensk, bislama, bulgarsk, cambodjansk, cebuano, dansk, engelsk, estisk, fiji, finsk, fransk, græsk, haitiansk, hollandsk, indonesisk, islandsk, italiensk, japansk, kinesisk, kinesisk (forenklet), kiribati, koreansk, kroatisk, lettisk, litauisk, malagassisk, marshallisk, mongolsk, norsk, polsk, portugisisk, rumænsk, russisk, samoansk, slovensk, spansk, svensk, swahili, tagalog, tahitiansk, thai, tjekkisk, tonga, tysk, ukrainsk, ungarsk, urdu og vietnamesisk. (Antal numre pr. år varierer fra sprog til sprog).

© 2018 Intellectual Reserve, Inc. Alle rettigheder forbeholdes. Printed in the United States of America.

Oplysninger om ophavsret: Medmindre, der står andet, kan enkeltpersoner kopiere materiale fra *Liahona* til deres personlige, ikke-kommercielle brug (herunder kirkekaldelser). Denne ret kan trækkes tilbage når som helst. Billedmaterialer må ikke kopieres, hvis der er restriktioner angivet i ophavsretteksten til værket. Spørgsmål om ophavsret bør stiles til Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For readers in the United States and Canada:

July 2018 Vol. 167 No. 7. LIAHONA (USPS 311) Danish (ISSN 1522-9165) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone or at store.lds.org. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2).

NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

MERE PÅ NETTET

Læs artikler og indsend jeres egen på liahona.lds.org.

Find inspirerende budskaber (på engelsk, portugisisk og spansk) at dele på facebook.com/liahona.

Send feedback til liahona@ldschurch.org.

Køb et abonnement på store.lds.org.
Eller besøg et distributionscenter, spørg menighedsledere eller ring 001-800-537-5971 (USA og Canada).

IKONER FRA GETTY IMAGES

EMNER I DETTE NUMMER

Tallene angiver første side for artiklen.

Barmhjertighed, 6

Bøn, 20, 48, 50, 76

Del, 79

Dåb, 74

Eksempel, 40, 41, 70

Familie, 62, 64, 66, 68

Helligånden, 20, 68

Jesus Kristus, 60, 72

Joseph Smith, 12

Kirkens historie, 12

Konvertering, 18, 36, 42, 44

Loyalitet, 30, 75

Lykke, 4

Missionering, 18, 70

Modgang, 24, 43

Mormons Bog, 12, 36, 73, 80

Offer, 44, 64

Omvendelse, 63

Pionerer, 24, 30, 44

Sabbatsdag, 56, 60

Sandhed, 50

Selvikkerhed, 10

Skriftstudium, 48, 50

Templer, 58, 62, 63, 64, 74

Tjeneste, 6, 54

Tro, 30, 40, 43

Venskab, 68, 70, 75

Vor himmelske Fader, 20, 48

PROFILER AF TRO

Victor blev født tre måneder for tidligt. Som følge deraf lider han af adskillige handicap, og han kunne ikke gå, før han var 7 år. Viktor har valgt at være et glad menneske, til trods for de udfordringer han har. Han glæder sig over at række ud mod andre og vise kærlighed.

LESLIE NILSSON, FOTOGRAF

Victor Barbinyagra

Kharkiv i Ukraine

Jeg har problemer, ligesom alle andre har. De er hverken større eller mindre, og selvom vi måske ikke er i stand til at løse dem helt, så ved jeg, at vi kan håndtere vores problemer, og vi helt sikkert kan bevæge os fremad.

På grund af Kirken ved jeg, at man kan være lykkelig på trods af alt, for Guds plan er en plan for lykke. Jeg tror på, at lykke er noget inden i os og ikke noget, der kommer udefra.

Lykke kommer af at have tro, stole på Gud og efterleve evangeliet. Det hjælper os til at have den rette indstilling og bruge det, vi har, til at forbedre os.

FIND MERE

Læs mere om Victors trosrejse på liahona.lds.org.

Klik ind på »Plan of Salvation« på lds.org/topics og find ud af, hvordan frelsesplanen hjælper os til at finde lykke.

Principper for omsorg

RÆK UD I MEDFØLELSE

*Når I følger Frelserens eksempel på medfølelse,
vil I opdage, at I kan gøre en forskel i andres liv.*

Medfølelse er en hensyntagen til andres sorger og lidelser og et ønske om at afhjælpe eller lette dem. En pagt om at følge Frelseren er en pagt – om medfølelse – om at »bære hinandens byrder« (Mosi 18:-9). At man får til opgave at våge over nogen er en mulighed for at vise omsorg, som Herren ville have gjort med »barmhjertighed« (Jud 1:22). Herren har sagt: »Vis godhed og barmhjertighed imod hinanden« (Zak 7:9).

Frelserens barmhjertighed og medfølelse

Medfølelse var en drivkraft i Frelserens tjeneste (se baggrundsartiklen »En medfølelse Frelser«). Hans medfølelse for hans medmennesker gjorde, at han rakte ud imod dem omkring sig ved utallige lejligheder. Med sit blik for menneskers behov og ønsker, var han i stand til at velsigne og undervise dem på den måde, der betød

mest for dem. Frelserens stærke ønske om at lette vores byrder førte til den ultimativt mest barmhjertige handling: Hans forsoning for menneskehedens synder og lidelser.

Hans evne til at imødekomme folks behov er noget, vi kan stræbe efter, når vi tjener andre. Når vi lever retskaffent og lytter til Åndens tilskyndelser, vil vi blive inspireret til at række ud mod andre på meningsfulde måder.

Vores pagt om at vise medfølelse

Vor himmelske Fader ønsker, at hans børn skal være medfølelse (se 1 Kor 12:25-27). For at blive sande disciple må vi udvikle og vise andre barmhjertighed, især over for de trængende (L&P 52:40).

Når vi påtager os Jesu Kristi navn igennem vores dåbspagt, aflægger vi vidnesbyrd om, at vi er villige til at udvise medfølelse. Præsident Henry B. Eyring, andenrådgiver i

Formålet med principper for omsorg er at lære os at tage os af hinanden – ikke at det skal deles som et budskab. Når vi lærer dem, vi tjener, at kende, vil Helligånden tilskynde os til at vide, hvilket budskab de eventuelt kan have brug for udover vores omsorg og medfølelse.

Det Første Præsidentskab, har undervist om, at Helligåndsgaven hjælper os med det: »I er pagtsmedlemmer af Jesu Kristi Kirke ...

»Det er derfor, I har et ønske om at hjælpe en person, som kæmper sig frem til trods for en tung byrde af sorg og vanskeligheder. I lovede, at I ville hjælpe Herren med at lette deres byrder og finde trøst. I blev givet kraft til at hjælpe med at lette disse byrder, da I modtog Helligåndsgaven.«¹

For eksempel stod en søster i Rusland i en svær familiesituation, der afholdt hende

fra at komme i kirke i mere end et år. En anden søster i grenen rakte hver søndag ud i medfølelse ved at ringe og fortælle hende alt om talerne, lektionerne, missionskaldelser, nyfødte børn og andre nyheder i grenen. Da familiesituationen for den søster, som ikke havde kunnet forlade hjemmet, havde ændret sig, følte hun, at hun stadig var en del af grenen takket være sin venindes ugentlige opkald. ■

NOTE

1. Se Henry B. Eyring, »Talsmanden«, *Liahona*, maj 2015, s. 18.

EN MEDFØLENDE FRELSE

Overvej at studere nogle af disse skriftsteder for at se, hvor Jesu Kristi medfølelse bevægede ham til at helbrede, velsigne og undervise dem omkring, mens han tjente på jorden: Matt 9:35-38; 14:14; 18:27, 33; 20:30-34; Mark 1:40-42; 5:19; 6:30-42; 9:22; Luk 7:13; 10:33; 15:20.

Fire forslag til at udvikle medfølelse

Selvom medfølelse ofte øges, når vi selv har gjort os nogle erfaringer, er der visse ting, vi kan gøre nu for at udvikle medfølelse. Overvej, hvordan I kan gøre brug af disse fire principper.

1. Bøn

Bed om den. Når I beder vor himmelske Fader, vil han åbne jeres hjerte og »I vil føle en oprigtig omsorg for andre menneskers evige velfærd og lykke« (*Forkynd mit evangelium: Vejledning til missionering*, 2004, s. 118; se også Moro 7:48).

Øv jer i det! I kan udvise medfølelse ved at lytte og forstå. Sæt jer i deres situation og forestil jer, hvordan de må føle det. Hvis det passer sig i situationen og på tidspunktet, kan I tilbyde at hjælpe med at lindre deres smerte, lidelse eller sorg.

4. Venskab

Vær en rigtig ven. Medfølelse kan være noget så enkelt som at udvise oprigtig interesse for andre menneskers liv. Lær at blive god til at lytte (se »Principper for omsorg: Fem ting en god lytter gør«, *Liahona*, juni 2018, s. 6-9). Jeres kærlighed til dem vil vokse, og det vil blive lettere at vide, hvordan I skal vise den kærlighed.

MEDFØLELSE

2. Øvelse

3. Tilskyndelser

Følg tilskyndelser. Herren kan åbenbare for os, hvordan vi kan udvise medfølelse på måder, vi måske ikke selv ville have opdaget. Når I føler, at Ånden prikker til jer for at hjælpe andre, så tøv ikke med at handle på det.

VID, HVEM DU ER – OG HVEM DU ALTID HAR VÆRET

Sheri L. Dew

Denne serie fremhæver trofaste kvinders liv og deres budskaber, uddrag fra bogen *At the Pulpit: 185 Years of Discourses by Latter-day Saint Women*, 2017.

For nylig kom min 16-årige niece Megan og to af hendes veninder hjem til mig og skulle overnatte. Da vi talte sammen den aften, spurgte en af dem om, hvordan det havde været at vokse op på en gård i gamle dage ... Jeg fortalte Megan og hendes venner, at i »gamle dage« havde jeg været forfærdelig genert, og jeg havde ingen selvtillid.

»Hvordan fik du styr på det?« spurgte Megan. Jeg var lige på nippet til at svare hende ganske kort, men tog mig selv i det, da jeg fornemmede, at disse fortræffelige unge kvinder var modtagelige for mere end det. Så jeg fortalte dem, at det skyldtes noget åndeligt: Det var ikke, førend jeg begyndte at forstå, hvordan Herren

følte for mig, at mine egne følelser for mig og mit liv langsomt begyndte at ændre sig. Deres spørgsmål kom derefter i en lind strøm: Hvordan kunne jeg *vide*, hvad Herren følte? Og hvordan kunne de finde ud af, hvad han følte for dem?

I flere timer og med skrifterne i hånden talte vi om, hvordan man hører Åndens røst, om hvor ivrig Herren er efter at afsløre den kundskab, der ligger sikkert gemt inde i vores ånd om, hvem vi er, og hvad vores mission i livet er, og om den altafgørende forskel det gør, når vi ved det ...

Der er intet mere afgørende for vores succes og lykke end at lære at lytte til Åndens røst. Det er Ånden, der afslører vores identitet for os – og ikke

OM SØSTER DEW

Sheri Linn Dew blev født i Ulysses i Kansas i USA i 1953. Hun er den ældste af fem børn, og da hun gik i femte

klasse, kunne hun køre traktor på familiens gård. Om søndagen hentede hendes bedstemor Maudie Dew hende tidligt for at tage i kirke, som de holdt i et lejet lokale. De fejede cigaretskod op og fjernede øldåser for at gøre lokalet klar til kirke. Det at tilhøre en lille gren indebar, at hun ofte holdt taler og underviste. Hun blev grenens pianist, da hun var en ung pige, og tjente i grenens primarypræsidentskab, da hun var 16.

Da hun havde taget sin eksamen i historie fra Brigham Young University i 1978, fik hun job som redaktør på Bookcraft. Hun kom til Deseret Book i 1988, hvor hun blev underdirektør i 2000.

Hun var 35 år, da hun kom i Hjælpeforeningens hovedbestyrelse, da Barbara W. Winder var præsident. Hun var kun 43, da hun blev andenrådgiver til Mary Ellen W. Smoot i Hjælpeforeningens hovedpræsidentskab i 1997.

Søster Dew opfordrede kvinder til at forstå deres værd ved en tale, hun holdt i 2001 ved BYU's kvindekonference, der her bringes i uddrag (tegnsætning er standardiseret).

bare hvem vi er, men hvem vi altid har været. Og når vi ved det, giver det en så fantastisk følelse af mening med livet, at vi aldrig bliver den samme igen ...

Vores ånd længes efter at huske sandheden om, hvem vi er, for måden vi ser os selv på, vores identitetsfølelse, påvirker alt vi gør ... Det påvirker selve måden, vi lever vores liv på. Så i dag opfordrer jeg jer til ikke blot at tænke over, hvem I er, men hvem I altid har været på en ny måde ...

Kan I forestille jer, at Gud, der kender os til fuldkommenhed,

reserverede os til denne tid, hvor indsatsen er større og modstanden mere intens end nogensinde før? Hvor han havde brug for kvinder, der kunne opfostre og lede en udvalgt generation i det mest åndeligt dræbende miljø? Kan I forestille jer, at han udvalgte os, fordi han vidste, at vi frygtløst ville opbygge Zion? ...

Ædle og store. Modige og målrettede. Trofaste og frygtløse. Det er dem, I er, og det, I altid har været. Forståelse af den sandhed kan ændre jeres liv, for denne viden indeholder

en selvtillid, der ikke kan kopieres andre steder fra ...

Når I forstår, at I blev udvalgt og gemt til nu, og når I lever i harmoni med den mission, vil I blive lykkeligere, end I nogensinde har været før ...

Gud er vores Fader, og Kristus er hans enbårne Søn. Må vi glæde os over atter en gang at stå rankt for Frelseren og tjene med tapperhed og vigør i hans vingård. Og må vi være frygtløse i at opbygge vor Guds Zion – fordi vi ved, hvem vi er, og hvem vi altid har været. ■

KAPITEL 5

Alt er tabt

Dette er kapitel fem i den nye firebindsserie om Kirkens historie med titlen De hellige: Historien om Jesu Kristi Kirke i de sidste dage. Bogserien bliver tilgængelig på 14 sprog på tryk, på appen Evangelisk bibliotek under afsnittet om Kirkens historie og online på hellige.lds.org. De næste kapitler vil udkomme i de følgende numre, indtil bind 1 bliver udgivet senere i år. Disse kapitler bliver tilgængelige på 47 sprog i appen Evangelisk bibliotek og på hellige.lds.org.

Da Joseph havde bragt guldpladerne hjem, forsøgte skattejægere at stjæle dem. For at sikre optegnelsen måtte han flytte den fra sted til sted og gemme den under ildstedet, under gulvet i sin fars værksted og i bunker af korn. Han ville aldrig sænke sine parader.

Nysgerrige naboer kom forbi og tiggede ham om at få lov til at se optegnelsen. Joseph nægtede altid, selv når de tilbød at betale ham. Han var fast besluttet på at tage sig af pladerne og stolede på Herrens løfte om, at hvis han gjorde alt, han kunne, ville de blive beskyttet.¹

Disse forstyrrelser holdt ham ofte fra at undersøge pladerne og lære mere om Urim og Tummin. Han vidste, at oversætterne skulle hjælpe ham med at oversætte pladerne, men han havde aldrig brugt seersten før til at læse et gammelt sprog. Han var ivrig efter at komme i gang med arbejdet, men det var uklart for ham, hvordan han skulle gøre det.²

Da Joseph studerede pladerne, blev en respekteret jordejer i Palmyra, der hed Martin Harris, interesseret i hans arbejde. Martin var gammel nok til at være Josephs far og havde nogle gange hyret ham til at hjælpe på sin jord. Martin havde hørt om guldpladerne, men havde ikke

tænkt meget over dem, før Josephs mor inviterede ham til at mødes med hendes søn.³

Joseph var ude for at arbejde, da Martin kom forbi, så han spurgte Emma og andre familiemedlemmer om pladerne. Da Joseph kom hjem, greb Martin ham i armen og spurgte om flere detaljer. Joseph fortalte ham om guldpladerne og Moronis instruktioner om at oversætte og udgive det, der står på dem.

»Hvis det er djævelens værk,« sagde Martin, »så vil jeg ikke have noget med det at gøre.« Men hvis det var Herrens arbejde, så ville han hjælpe Joseph med at forkynde det til verden.

Joseph lod Martin løfte pladerne i den låste kasse. Martin kunne mærke, at der var noget tungt i den, men var ikke overbevist om, at det var guldplader. »Du må ikke bebrejde mig for ikke bare at tro på dine ord,« sagde han til Joseph.

Da Martin kom hjem efter midnat, krøb han ind i sit soveværelse og bad og lovede Gud at give alt, han havde, hvis han kunne vide, at Joseph udførte guddommeligt arbejde.

Da Martin bad, følte han en lille, sagte stemme tale til sin sjæl. Han vidste, at pladerne var fra Gud – og han vidste, at han skulle hjælpe Joseph med at dele deres budskab.⁴

Sent på året i 1827 fandt Emma ud af, at hun var gravid, og skrev til sine forældre. Det var næsten et år siden, at hun

og Joseph var blevet gift, og hendes far og mor var stadig ikke glade. Men de gik med til at lade det unge par komme tilbage til Harmony, så Emma kunne føde nær sin familie.

Selvom det ville tage Joseph væk fra sine egne forældre og søskende, var han ivrig efter at tage af sted. Folk i New York forsøgte stadig at stjæle pladerne, og ved at flytte til et nyt sted kunne det give den fred og ro, han havde brug for for at udføre Herrens værk. Han var desværre stadig i gæld og havde ingen penge til flytningen.⁵

Med håbet om at få styr på sin økonomi tog Joseph ind til byen for at afvikle noget af sin gæld. Mens han foretog en indbetaling i en butik, kom Martin Harris op til ham. »Her, hr. Smith, er der halvtreds dollars,« sagde han. »Jeg giver dem til dig til at udføre Herrens værk.«

Joseph tøvede med at modtage pengene og lovede at betale dem tilbage, men Martin sagde, at han ikke skulle bekymre sig om det. Pengene var en gave, og han tilkaldte alle i rummet for at være vidne til, at han frit havde givet dem.⁶

Kort efter betalte Joseph sin gæld og pakkede sin vogn. Han og Emma tog af sted til Harmony med guldpladerne gemt i en tønde bønner.⁷

Parret ankom til familien Hales' rummelige hus cirka en uge senere.⁸

Inden længe forlangte Emmas far at se guldpladerne, men Joseph sagde, at han kun kunne vise ham kassen, som han opbevarede dem i. Isaac løftede irriteret kassen og følte dens vægt, men forblev skeptisk. Han sagde, at Joseph ikke kunne have den i huset, med mindre han viste ham, hvad der var inden i.⁹

Det var ikke nemt at oversætte med Emmas far i nærheden, men Joseph forsøgte sit bedste. Med Emmas hjælp kopierede han mange af de mærkelige tegne fra pladerne til papir.¹⁰ I adskillige uger forsøgte han så at oversætte dem med hjælp af Urim og Tummim. Processen krævede, at han gjorde mere end at se ind i oversætterne. Han måtte være ydmyg og udøve tro, når han studerede tegnene.¹¹

Nogle få måneder senere kom Martin til Harmony. Han sagde, at han følte sig inspireret af Herren til at rejse så

langt som til New York City for at konsultere eksperter i gamle sprog. Han håbede på, at de kunne oversætte tegnene.¹²

Joseph kopierede adskillige tegn fra pladerne, nedskrev sin oversættelse og gav papiret til Martin. Han og Emma så da deres ven tage østpå for at konsultere fremtrædende forskere.¹³

Da Martin ankom til New York City, tog han hen for at se Charles Anthon, en professor i latin og græsk ved Columbia College. Professor Anthon var en ung mand – cirka 15 år yngre end Martin – og var bedst kendt for at have udgivet et populært leksikon om græsk og romersk kultur. Han var også begyndt på at indsamle historier om indianere.¹⁴

Anthon var en striks forsker, der foragtede afbrydelser, men han havde budt Martin velkommen og studeret tegnene og oversættelsen, som Joseph havde givet.¹⁵ Selvom professoren ikke kendte egyptisk, havde han læst nogle studier om sproget og vidste, hvordan det så ud. Ved at se på tegnene så han ligheder med egyptisk og fortalte Martin, at oversættelsen var korrekt.

Martin viste ham flere tegn, og han undersøgte dem. Han sagde, at de indeholdt tegn fra mange gamle sprog, og gav Martin en attest, der bekræftede deres ægthed. Han anbefalede også, at han viste tegnene til en anden forsker, der hed Samuel Mitchill, der plejede at undervise ved Columbia.¹⁶

»Han er meget lærd i disse gamle sprog,« sagde Anthon, »og jeg er ikke i tvivl om, at han vil kunne gøre dig tilfreds.«¹⁷

Martin lagde attesten i lommen, men lige da han skulle til at gå, kaldte Anthon ham tilbage. Han ville vide, hvordan Joseph havde fundet guldpladerne.

»En Guds engel,« sagde Martin »åbenbarede det for ham.« Han bar vidnesbyrd om, at oversættelsen af pladerne ville ændre verden og redde den fra ødelæggelse. Og nu hvor han havde bevis på deres ægthed, havde han til hensigt at sælge sin gård og donere penge til at få oversættelsen udgivet.

Professor Anthon kunne, da han så skrifttegnene, se nogle ligheder med de egyptiske, og han fortalte Martin Harris, at oversættelsen var korrekt.

»Lad mig se attesten,« sagde Anthon.

Martin tog den op af sin lomme og gav den til ham.

Anthon rev den i stykker og sagde, at der ikke fandtes tjene-
ende engle. Hvis Joseph ønskede at få oversat pladerne,
kunne han tage dem til Columbia og få en forsker til at
oversætte dem.

Martin forklarede, at en del af pladerne var forseglede,
og at Joseph ikke måtte vise dem til nogen.

»Jeg kan ikke læse en forseglede bog,« sagde Anthon. Han
advarede Martin om, at Joseph sikkert snød ham. »Pas på
uærlige personer,« sagde han.¹⁸

Martin forlod professor Anthon og tog hen til Samuel
Mitchill. Han tog venligt imod Martin, lyttede til hans histo-
rie og så på tegnene og oversættelsen. Han kunne ikke
tyde dem, men sagde, at de mindede ham om egyptiske
hieroglyffer og var skrivelserne fra en
uddød nation.¹⁹

Martin forlod byen kort tid efter og
vendte tilbage til Harmony mere over-
bevist end nogensinde om, at Joseph
havde ældgamle guldplader og kraften
til at oversætte dem. Han fortalte Joseph
om sine interview med professorerne og
ræsonnerede, at hvis nogle af de højst
uddannede mænd i USA ikke kunne over-
sætte bogen, så måtte Joseph gøre det.

»Jeg kan ikke,« sagde Joseph overvæl-
det af opgaven, »for jeg er ikke lærd.« Men
han vidste, at Herren havde forberedt oversætterne, så han
kunne oversætte pladerne.²⁰

Martin var enig. Han planlagde at tage tilbage til
Palmyra, få styr på sine sager og vende tilbage så hurtigt
som muligt for at virke som Josephs skriver.²¹

I april 1828 boede Emma og Joseph i et hus langs
Susquehannafloden ikke langt fra hendes forældres hjem.²²
Emma, der nu var langt henne i sin graviditet, fungerede
ofte som Josephs skriver, da han begyndte at oversætte
optegnelsen. En dag, mens han oversatte, blev han pludselig
bleg. »Emma, var der en mur rundt omkring Jerusalem?«
spurgte han.

»Ja,« sagde hun og mindedes beskrivelser af den i Bibelen.

»Åh,« sagde Joseph med lettelse, »Jeg var bange for, jeg
var blevet narret.«²³

Emma var forundret over, at hendes mands mangel på
viden om historie og skriften ikke forhindrede oversæt-
telsen. Joseph kunne knap nok skrive et sammenhæn-
gende brev. Alligevel sad hun time efter time ved siden
af ham, mens han dikterede optegnelsen uden hjælp fra
nogen bog eller et manuskript. Hun vidste, at det kun
var Gud, der kunne inspirere ham til at oversætte, som
han gjorde.²⁴

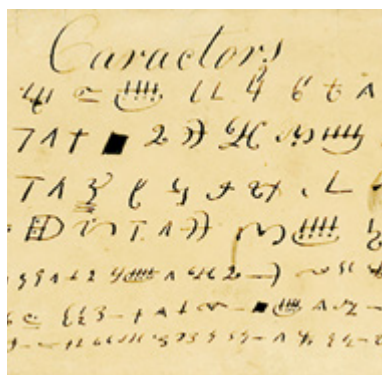
Efter en tid vendte Martin tilbage fra Palmyra og tog over
som skriver, hvilket gav Emma en mulighed for at hvile sig,
inden babyen kom.²⁵ Men hvile kom ikke let. Martins hustru,
Lucy, havde insisteret på at tage med ham til Harmony, og
de var begge to meget stærke personligheder.²⁶ Lucy var

mistænkelig over Martins ønske om at
støtte Joseph økonomisk og var vred over,
at han var taget til New York City uden
hende. Da han fortalte hende, at han tog
til Harmony for at hjælpe med oversættel-
sen, havde hun inviteret sig selv med, fast
besluttet på at se pladerne.

Lucy var ved at miste sin hørelse, og
når hun ikke kunne forstå, hvad folk
sagde, troede hun nogle gange, at de
kritiserede hende. Hun havde også en
meget lille fornemmelse for privatliv. Da
Joseph havde nægtet at vise hende pla-
derne, begyndte hun at lede i huset, ved at søge i familiens
kister, skabe og kufferter. Joseph havde intet andet valg
end at gemme pladerne i skoven.²⁷

Lucy forlod kort tid efter huset og boede hos en nabo.
Emma fik sine kister og skabe tilbage igen, men nu fortalte
Lucy naboerne, at Joseph var ude efter at få fat i Martins
penge. Efter at have skabt problemer i flere uger tog Lucy
hjem til Palmyra.

Med freden genskabt oversatte Joseph og Martin hurtigt.
Joseph voksede med sin guddommelige rolle som seer og
åbenbarer. Ved at se ind i oversætterne eller en anden seer-
sten var han i stand til at oversætte, uanset om pladerne lå
foran ham, eller om de var viklet ind i et af Emmas linned-
klæder på bordet.²⁸

Faksimile fra *Mormons Bog med
skriftegn.*

I løbet af april, maj og starten af juni lyttede Emma til rytmen af Joseph, der dikterede optegnelsen.²⁹ Han talte langsomt, men klart og stoppede til tider op for at vente på, at Martin sagde »skrevet,« når han havde nået at skrive det, som Joseph havde sagt.³⁰ Emma tog også ture med at være skriver og var forbløffet over, hvordan Joseph efter en afbrydelse eller pause altid var i stand til at fortsætte der, hvor han slap uden nogen tilskyndelse.³¹

Det var ved at være tid til, at Emma skulle føde. Stakken af siderne i manuskriptet var blevet stor og Martin var blevet overbevist om, at hvis han kunne lade sin hustru læse oversættelsen, så ville hun se dens værdi og holde op med at blande sig i deres arbejde.³² Han håbede også, at Lucy ville være tilfreds med, hvordan han brugte sin tid og sine penge for at hjælpe til med at frembringe Guds ord.

En dag bad Martin Joseph om tilladelse til at tage manuskriptet med til Palmyra i nogle få uger.³³ Joseph var bekymret for ideen, da han huskede, hvordan Lucy Harris havde opført sig, da hun havde besøgt dem. Men han ønskede at behage Martin, der troede på ham, da så mange andre havde tvivlet på hans ord.³⁴

Joseph var usikker på, hvad han skulle gøre og bad for at få vejledning, og Herren fortalte ham, at han ikke skulle lade Martin tage siderne.³⁵ Men Martin var sikker på, at hvis han viste dem til sin hustru, ville tingene ændre sig, og han tiggede Joseph om at bede igen. Det gjorde Joseph, men svaret var det samme. Martin pressede ham til at spørge en tredje gang, og denne gang gav Gud dem lov til at gøre, som de ville.

Joseph fortalte Martin, at han kunne tage siderne i to uger, hvis han lovede at bevare dem låst inde og kun at vise dem til visse familiemedlemmer. Martin indvilligede og vendte tilbage til Palmyra med manuskriptet i hånden.³⁶

Da Martin var taget af sted, viste Moroni sig for Joseph og tog oversætterne fra ham.³⁷

Dagen efter Martin var rejst, gennemgik Emma en smertefuld fødsel og fødte en dreng. Barnet var skrøbeligt og

syg og levede ikke længe. Prøvelsen efterlod Emma fysisk udmattet og følelsesmæssigt ødelagt, og for en tid virkede det, som om hun måske også ville dø. Joseph tog sig kærligt af hende og forlod aldrig hendes side i lang tid.³⁸

Efter to uger begyndte Emmas helbred at blive bedre, og hendes tanker vendte sig mod Martin og manuskriptet. »Jeg er så urolig,« fortalte hun Joseph, »at jeg ikke kan hvile eller falde til ro, før jeg ved noget om, hvad hr. Harris gør med det.«

Hun opfordrede Joseph til at finde Martin, men Joseph ville ikke efterlade hende. »Hent min mor,« sagde hun, »og hun vil blive hos mig, mens du er væk.«³⁹

Joseph tog en diligence nordpå. Han spiste og sov kun lidt på rejsen, da han var bange for, at han havde fornærmet Herren ved ikke at lytte, da han sagde, at han ikke skulle lade Martin tage manuskriptet.⁴⁰

Solen var ved at stige op, da han kom til sine forældres hjem i Manchester. Familien Smith var ved at lave morgenmad og sendte en invitation til Martin om at komme og spise med. Klokkeren var på bordet, men Martin var ikke kommet. Joseph og familien begyndte at blive urolige, mens de ventede på ham.

Endelig, da der var gået mere end fire timer, kunne de se Martin på afstand gå langsomt op mod huset med øjnene fokuseret på jorden foran sig.⁴¹ Da han kom til lågen, stoppede han op og satte sig på hegnet, med hatten trukket ned over øjnene. Han kom så ind og satte sig ned i stilhed.

Familien så på, mens Martin samlede sit bestik op som for at spise for derpå at slippe det. »Jeg har mistet min sjæl!« råbte han og pressede sine hænder mod sine tindinger. »Jeg har mistet min sjæl!«

Joseph sprang op. »Martin, har du mistet manuskriptet?« »Ja,« sagde Martin. »Det er væk, og jeg ved ikke hvor.« »Åh, min Gud, min Gud,« stønnede Joseph, mens han knugede sine hænder sammen. »Alt er tabt!«

Han begyndte at gå frem og tilbage. Han vidste ikke, hvad han skulle gøre. »Gå tilbage,« befalede han Martin. »Søg igen.«

Joseph og Emma Smiths hjem i Harmony i Pennsylvania.

»Det nytter ikke noget,« græd Martin. »Jeg har kigget alle steder i huset. Jeg har endda sprættet senge og puder op, og jeg ved, at det ikke er der.«

»Skal jeg vende tilbage til min hustru med sådan en beretning?« Joseph frygtede, at nyheden ville slå hende ihjel. »Og hvordan skal jeg kunne vise mig for Herren?«

Hans mor prøvede at trøste ham. Hun sagde, at Herren måske ville tilgive ham, hvis han ydmygt omvendte sig. Men Joseph græd nu, rasende på sig selv for ikke at have adlydt Herren første gang. Han kunne knap nok spise resten af dagen. Han blev natten over og tog næste morgen af sted til Harmony.⁴²

Da Lucy iagttog ham tage af sted, var hendes hjerte tungt. Det virkede som om, at alt, de havde håbet på som familie – alt, der havde bragt dem glæde i løbet af de sidste par år – var forsvundet på et øjeblik.⁴³ ■

En fuldstændig liste over citerede værker findes på engelsk på saints.lds.org. Ordet Emne i noterne indikerer, at der er yderligere information at finde på hellige.lds.org.

NOTER

1. JS-H 1:59; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 8, i *JSP*, H1:236-238 (draft 2); Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 6, s. 1-2; Knight, *Reminiscences*, s. 3.
2. Knight, *Reminiscences*, 3–4; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 6, s.1-3; Joseph Smith History, circa Summer 1832, 1, i *JSP*, H1:11.
3. »Mormonism—No. II«, *Tiffany's Monthly*, aug. 1859, s. 167-168; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 6, s. 3-4; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 8, i *JSP*, H1:238 (draft 2). **Emne:** Witnesses of the Book of Mormon (Mormons Bogs vidner)
4. »Mormonism—No. II«, *Tiffany's Monthly*, aug. 1859, s. 168-170.
5. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, s. 8-9, i *JSP*, H1:238 (draft 2); Knight, *Reminiscences*, s. 3; »Mormonism—No. II«, *Tiffany's Monthly*, aug. 1859, s. 170.
6. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 6, s. 6; Lucy Mack Smith, History, 1845, s. 121.
7. »Mormonism—No. II«, *Tiffany's Monthly*, aug. 1859, s. 170.
8. »Mormonism—No. II«, *Tiffany's Monthly*, aug. 1859, s. 170; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, s. 9 i *JSP*, H1:240 (draft 2).
9. Isaac Hale, Affidavit, 20. mar. 1834, i »Mormonism«, *Susquehanna Register, and Northern Pennsylvanian*, 1. maj 1834, s. 1.
10. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, s. 9, i *JSP*, H1:240 (draft 2); Knight, *Reminiscences*, s. 3.
11. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 6, s. 3; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, s. 9, i *JSP*, H1:240 (draft 2); »Letter from Elder W.H. Kelley«, *Saints' Herald*, 1. mar. 1882, s. 68; se også L&P 9:7-8 (Revelation, Apr. 1829–D, på josephsmithpapers.org).
12. Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 5, i *JSP*, H1:15; Knight, *Reminiscences*, s. 3. **Emne:** Book of Mormon Translation (Mormons Bogs oversættelse)
13. Joseph Smith History, 1838-1856, volume A-1, s. 9, i *JSP*, H1:238-240 (draft 2); Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 5, i *JSP*, H1:15.
14. MacKay, »Git Them Translated«, s. 98-100.
15. Bennett, »Read This I Pray Thee«, s. 192.
16. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, s. 9, i *JSP*, H1:240 (draft 2); Bennett, Journal, 8. aug. 1831, i Arrington, »James Gordon Bennett's 1831 Report on 'The Mormonites'«, s. 355.
17. [James Gordon Bennett], »Mormon Religion—Clerical Ambition—Western New York—the Mormonites Gone to Ohio«, *Morning Courier and New-York Enquirer*, 1. sep. 1831, s. 2.
18. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, s. 9, i *JSP*, H1:240-242 (draft 2); Jennings, »Charles Anthon«, s. 171-187; Bennett, »Read This I Pray Thee«, s. 178-216.
19. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, s. 9, i *JSP*, H1:244 (draft 2); Bennett, Journal, 8. aug. 1831, i Arrington, »James Gordon Bennett's 1831 Report on 'The Mormonites'«, s. 355; Knight, *Reminiscences*, s. 4. **Emne:** Martin Harris's Consultations with Scholars (Martin Harris' konsultation med forskere)
20. Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 5, i *JSP*, H1:15; Es 29:11-12; 2 Ne 27:15-19.
21. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 6, s. 8; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, s. 9, i *JSP*, H1:244; Joseph Smith III, »Last Testimony of Sister Emma«, *Saints' Herald*, 1. okt. 1879, s. 289-290.
22. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, s. 9, i *JSP*, H1:244 (draft 2); Isaac Hale, Affidavit, 20. mar. 1834, i »Mormonism«, *Susquehanna Register, and Northern Pennsylvanian*, 1. maj 1834, s. 1; Agreement with Isaac Hale, 6. apr. 1829, i *JSP*, D1:28-34.
23. Briggs, »A Visit to Nauvoo in 1856«, s. 454; se også Edmund C. Briggs to Joseph Smith, 4. juni 1884, *Saints' Herald*, 21. juni 1884, s. 396.
24. Joseph Smith III, »Last Testimony of Sister Emma«, *Saints' Herald*, 1. okt. 1879, s. 289-290; Briggs, »A Visit to Nauvoo in 1856«, s. 454.
25. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, s. 9, i *JSP*, H1:244 (draft 2); Isaac Hale, Affidavit, 20. mar. 1834, i »Mormonism«, *Susquehanna Register, and Northern Pennsylvanian*, 1. maj 1834, s. 1.
26. Lucy Mack Smith, History, 1844-1845, book 6, s. 8.
27. Lucy Mack Smith, History, 1844-1845, book 6, s. 3-5, 8-9.
28. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 6, s. 9-10; Joseph Smith III, »Last Testimony of Sister Emma«, *Saints' Herald*, 1. okt. 1879, s. 289-290.
29. I en erindringsberetning sagde Emma Smith, at hun arbejdede i det samme værelse som Joseph og Oliver Cowdery, mens de færdiggjorde oversættelsen i 1829, og hun var formentlig også til stede, da Joseph Oliver og Martin oversatte i 1828 (Josef Smith III »Last Testimony of Sister Emma«, *Saints' Herald*, 1. okt. 1879, s. 290).
30. William Pilkington, Affidavit, Cache County, UT, 3. apr. 1934, i William Pilkington, *Autobiography and Statements*, Kirkens historiske bibliotek; »One of the Three Witnesses«, *Deseret News*, 28. dec. 1881, s. 10.
31. Briggs, »A Visit to Nauvoo in 1856«, s. 454; Joseph Smith III, »Last Testimony of Sister Emma«, *Saints' Herald*, 1. okt. 1879, s. 289-290.
32. Se Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 6, s.10; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, s. 9, i *JSP*, H1:244; Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 5, i *JSP*, H1:15; Knight, *Reminiscences*, s. 5; Historical Introduction to Preface to the Book of Mormon, circa aug. 1829, i *JSP*, D1:92-93.
33. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, s. 9, i *JSP*, H1:244 (draft 2); Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 6, s. 10.
34. Lucy Mack Smith, History, 1844-1845, book 6, s. 10-11; book 7, s. 1.
35. Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 5, i *JSP*, H1:15.
36. Joseph Smith History, 1838–56, volume -1, s. 9-9-10, i *JSP*, H1:244-244 (draft 2); Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 7, s. 1; Knight, *Reminiscences*, s. 5.
37. Joseph Smith History, 1838-1856, volume A-1, s. 9-10, i *JSP*, H1:244-246 (draft 2).
38. Lucy Mack Smith, History, 1844-1845, book 7 s. 1-2. **Emne:** Joseph and Emma Hale Smith Family (Familien Joseph og Emma Hale Smith)
39. Lucy Mack Smith, History, 1844-1845, book 7 s. 1-2.
40. Lucy Mack Smith, History, 1844-1845, book 7, s. 2-4.
41. Lucy Mack Smith, History, 1844-1845, book 7, s. 5.
42. Lucy Mack Smith, History, 1844-1845, book 7, s. 5-7. **Emne:** Lost Manuscript of the Book of Mormon (Mormons Bogs mistede manuskript)
43. Lucy Mack Smith, History, 1844-1845, book 7, s. 7. **Emne:** Lucy Mack Smith

SÅDAN LYKKEDES DET OS AT dele evangeliet

*Som nyomvendte vidste min hustru og jeg ikke meget om at være missionærer.
Men vi satte os et mål om at fortælle 100 personer om evangeliet.*

Never Chikunguwo

Kirkens historievejleder i Zimbabwe

Min hustru, Everjoyce, og jeg kommer fra den lille by Mutare, der ligger ved Zimbabwes østlige grænse. Snart efter vi var blevet døbt og bekræftet, blev vi fanget af missionering. Vi læste, at »marken allerede er hvid til høst« (L&P 33:7), og selvom vi ikke vidste meget om at missionere, besluttede vi os for at »sving[e] ... [vores] segl, og høst[e] af al [vores] kraft, sind og styrke.«

Vi var medlemmer af den nystiftede Dangamvura Gren, som lå i et distrikt i Mutare. På det tidspunkt i 1991

var der 25 medlemmer i grenen. Snart blev vi kaldet som grensmissionærer. Vi lærte en masse af et seniorægtepar, der tjente i vores område. De foreslog os blandt andet, at vi satte os mål.

Vi ville gerne dele evangeliet med alle, så vi satte os et mål om at fortælle 100 mennesker om evangeliet det første år, vi var grensmissionærer. Vi var måske naive, men det virkede realistisk for os. Vi stolede på, at Herren ville hjælpe os.

Ved at synge med på salmerne ved Kirkens møder opdagede vi, at vi havde et skjult talent for musik. Vi besluttede os

for at bruge vores talenter, så vi begyndte at synge for – og med – folk, der viste interesse for evangeliet, når vi mødtes

med dem for at undervise dem. Ånden ledsagede os, når vi sang hellig musik, og han rørte hjerterne hos dem, vi underviste. Det gjorde budskabet om det gengivne evangelium også. Vi inviterede alle med i vores grenskor, og mange kom med, uanset om de var sidste dages hellige eller ej. Efterhånden som flere mennesker lærte om evangeliet, trådte mange ned i dåbens vande.

Mens vi fortsatte med vores bestræ-

belsler for at missionere, fortsatte vi med at faste og bede for de familier, der havde sluttet sig til Kirken. Vi følte, at der var andre i lokalsamfundet, der lagde mærke til disse familiers eksempel på retskaffenhed. Vi modtog flere og flere invitationer til at undervise familier, og der var mange potentielle medlemmer blandt vores undersøgere.

Som følge af at lære om og efterleve evangeliet blev den nydøbte par tættere og mere kærligt knyttet til hinanden. Forældre blev i stand til at fralægge sig skikke, som ikke var i overensstemmelse med evangeliets kultur. De afstod

Never og Everjoyce Chikunguwo

fra alkohol og tobak. De underviste deres børn om korrekte principper. Mange, som tidligere havde været helt opslugt af verdslige ting, var nu i stand til at tage imod kaldelser i Kirken. De blev en velsignelse for deres gren og deres lokalsamfund. Herrens hånd udvirkede en mægtig forandring i deres liv.

Selvom der opstod stor forfølgelse i Mutare på det tidspunkt, satte det ikke en stopper for Kirkens vækst. Modstanden syntes at tage til, og det gjorde antallet af mennesker, der gerne ville lære om Kirken, ligeledes. Da mænd fra den nationale hær for eksempel kom forkældte for at

undersøge Kirken og se, om vi gjorde noget forkert, blev de berørt af Ånden. Mange blev senere døbt og ordineret til præstedømmet.

Med Herrens hjælp endte vi i sidste ende med at fortælle langt flere om evangeliet, end vi oprindeligt havde sat os for. Fordi vi var villige til at se efter andre måder at række ud til andre på, blev vi i stand til at vidne en mægtig forandring i manges liv i hele vores samfund. ■

Redaktørens bemærkning: Den hastige vækst i Dangamvura Gren førte snart til, at der blev opført en kirkebygning. Missioneringsindsatsen blev spredt til flere områder, og i 1995 blev Mutare organiseret som distrikt med otte enheder.

Ældste
Jorge F. Zeballos
De Halvfjerds

Lad os ikke fejle i at føle

Der findes en kraft, der er stærkere end jordskælv, vilde vinde eller voldsomme brande. Men den er rolig og uanseelig, og vi må være opmærksomme, hvis vi ønsker, at den skal vejlede os.

Den 27. februar 2010, kl. 3.34 ramte et voldsomt jordskælv med en styrke på 8,8 på momentmagnitudeskalaen det meste af Chile og forårsagede panik, frygt og bekymring hos millioner af mennesker.

Nogle få dage senere fik jeg til opgave at præsidere over en stavskonference på et sted tæt på skælvets epicenter. Jeg tænkte på, om jordskælvet og de fortsatte efterskælv ville påvirke deltagelsen ved konferencen. Jeg blev overrasket, da tilstedeværelsen ved hvert af konferencens møder var større, end den havde været ved nogen tidligere konference.

Tilsyneladende havde jordskælvet, i det mindste midlertidigt, påmindet stavens medlemmer om vigtigheden af at komme Gud nær, holde sabbatten hellig og deltage i møderne. Flere uger senere ringede jeg til stavspræsidenten. Jeg spurgte, om tilstedeværelsen ved Kirkens møder stadig var høj. Han svarede, at efterhånden som antallet og styrken af efterskælvne aftog, gjorde tilstedeværelsen i kirken også.

Man så en lignende adfærd i kølvandet på de sørgelige begivenheder, der ødelagde World Trade Center i New York i USA i september 2001. Tusindvis af mennesker søgte til deres kirke efter den ro i sindet og trøst, de havde så meget brug for. Men som tiden gik, svandt denne søgen, og tingene vendte tilbage til normalen. Det er ikke

jordskælv, storme, katastrofer eller tragedier, om de så er naturlige eller menneskeskabte, der udvikler tro, vidnesbyrd og varig omvendelse.

Profeten Elias og den stille, sagte røst

På profeten Elias' tid var Akab konge i Israel. Akab giftede sig med Jezabel, en fønikisk prinsesse. Hun introducerede israelitterne for fønikernes skikke, deriblandt afgudsdyrkelse. Da profeten Elias havde udfordret og vundet over de talrige Ba'al-præster ved kong Akabs hof, truede Jezabel profeten Elias på livet, og han flygtede ud i ørkenen. (Se 1 Kong 18:4, 13, 19, 21-40; 19:1-4).

Efter at profeten Elias havde fået mad i ørkenen ved en engels mellemkomst, gik han 40 dage og nætter til Horebs bjerg (se 1 Kong 19:5-8). I ørkenen kom Herrens ord til profeten Elias. Han fik at vide, at han skulle gå ud af den hule, hvor han havde tilbragt natten. Da han stod på bjerget foran Herren, »kom en voldsom og kraftig storm, der splintrede bjerge og knuste klipper, men Herren var ikke i stormen. Efter stormen kom et jordskælv, men Herren var ikke i jordskælvet. Efter jordskælvet kom en ild, men Herren var ikke i ilden« (1 Kong 19:11-12). Trods stormens, jordskælvets og ildens voldsomhed var de ikke udtryk for Herrens røst til profeten.

Efter disse kraftige udtryk for naturens kræfter »lød der en sagte susen«, som profeten Elias hørte, og der lød en stemme (se 1 Kong 19:12-13). Herrens stemme fortalte ham, hvem han skulle salve som den næste konge af Aram, hvem han skulle salve som næste konge af Israel, og at han skulle salve Elisa som profet efter ham.

Find stemmen

Den samme stemme, der lød for profeten Elias – den stemme, der fortalte ham, hvad han skulle i sit livs og kalds svære stunder – er stadig tilgængelig for hvert Guds barn, der oprigtigt ønsker at gøre Faderens vilje. Men hvor kan vi midt i de mange høje, verdslige stemmer, der lokker os ad mørke og kringlede veje, finde den stille, sagte stemme, der fortæller os, hvad vi skal gøre, hvad vi skal sige og hvad Gud ønsker, at vi bliver?

Nefi gav os dette råd: »Tag for jer af Kristi ord, for se, Kristi ord vil fortælle jer alt det, som I skal gøre« (2 Ne 32:3).

Og hvor finder vi Kristi ord, så vi kan tage for os af dem? Vi kan se til skrifterne, i særdeleshed Mormons Bog, som blev skrevet og bevaret i al sin renhed til os, der udgør denne generation. Vi giver også agt på nutidsprofeternes ord, der fortæller os, hvad vor evige Fader og vor Frelser Jesus Kristus ønsker af os i dag.

De levende profeters ord vejleder os, når vi møder nye og komplekse udfordringer. I de senere år, hvor verdens forvirring og filosofier har stræbt efter at ændre begrebet ægteskab og familie permanent, har profeterne for eksempel med faste, modige og kærlige ord understreget familiens hellige beskaffenhed, og de har erklæret, at »ægteskab mellem mand og kvinde er indstiftet af Gud, og at familien

er af afgørende betydning i Skaberens plan for sine børns evige skæbne.«¹

Nutidige profeter og apostle har også understreget vigtigheden af at overholde sabbatten derhjemme og i kirken og at udvirke frelse for vores forfædre gennem slægtsforskning og tempeltjeneste. Ved hver eneste generalkonference kommer de med yderligere åndelig vejledning til Kirken.

Helligånden vil lede jer

Nefi lærer os desuden: »Hvis I vil træde ind på vejen og modtage Helligånden, vil den vise jer alt det, som I skal gøre« (2 Ne 32:5). Så efter Nefi har fremhævet vigtigheden af at søge Kristi ord, lærer han os nu om den direkte, personlige kommunikation, vi må have med Helligånden, det tredje medlem af Guddommen.

Nefi vidste præcis, hvad han talte om. Omkring 30 eller 40 år tidligere, mens Nefis familie stadig var i ørkenen, og Nefi byggede et skib, der skulle føre dem til det forjættede

land, revsede han sine ældre brødre for deres misgerninger, selv efter de havde hørt en engels røst.

Nefi sagde: »I er raske til at gøre misgerninger, men langsomme til at huske Herren jeres Gud. I har set en engel, og han talte til jer, ja, I har hørt hans røst fra tid til anden; og han har talt til jer med en stille, sagte røst, men I havde ikke længere evnen til at føle, så I kan ikke føle hans ord; derfor har han talt til jer som med en tordenrøst, der fik jorden til at ryste, som skulle den sønderdeles« (1 Ne 17:45).

Lad os ikke holde op med at føle

Guds kommunikation med sine børn sker almindeligvis gennem Helligånden, der oftest taler til os med en stemme, der når vores sind og hjerte, »den stille, sagte røst, der hvisker gennem alt og gennemborer det« (L&P 85:6). Lad os lytte til den blide stemme og ikke vente til, at nogle taler med tordenrøst! Husk, at profeten Elias lærte, at Guds stemme hverken var i stormen, jordskælvet eller ilden. Herren talte til ham gennem Helligånden med en stille, sagte stemme.

»Åndens røst kommer snarere som en *følelse* end en lyd,« sagde præsident Boyd K. Packer (1924-2015), præsident for De Tolv Apostles Kvorum. »I vil, ligesom jeg har lært, lære at »lytte« efter den røst, som snarere *føles* end *høres* ...

Det er en åndelig stemme, der trænger ind i sindet, som en tanke eller en følelse, der indskydes i jeres hjerte.«²

Vi *føler* Helligåndens ord i vores sind og hjerte, snarere end vi *hører* dem med vores ører. Lad os ikke fejle i at føle disse tilskyndelser! Må vi åbne vores sind og hjerte for at modtage profeternes ord. Må vi lade Helligånden fortsætte med at undervise os gennem sin stille, sagte stemme. Frelseren underviste sine disciple om Helligånden, som ville komme til dem, når han var taget bort, og han sagde: »Men Talsmanden, Helligånden, som Faderen vil sende i mit navn, han skal lære jer alt og minde jer om alt« (Joh 14:26).

Ethvert trofast medlem af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige har ret til og privilegiet af at modtage personlig vejledning, inspiration og personlig åbenbaring fra himmelen gennem Helligånden.

Præsident Thomas S. Monson (1927-2018) sagde: »Bliv påvirket af denne stille, sagte stemme. Husk, at en person med myndighed lagde sine hænder på jeres hoved, dengang I blev bekræftet, og sagde: »Modtag Helligånden.« Åbn jeres hjerte – ja, hele jeres sjæl – for den lyd, som kommer fra den særlige stemme, som vidner om sandheden. Profeten Esajas lovede: »Med egne ører skal du høre et ord, der lyder ...: »Her er vejen, den skal I følge!« (Es 30:21).«³ ■

NOTER

1. »Familien: En proklamation til verden«, *Liahona*, maj 2017, s. 145.
2. Boyd K. Packer, »Råd til de unge«, *Liahona*, nov. 2011, s. 17-18.
3. Thomas S. Monson, »Tro, adlyd og hold ud«, *Liahona*, maj 2012, s. 129.

TRO

TIL AT TRÆNGE FREMAD

Udrustet med et vidnesbyrd om Herren Jesus Kristus trængte medlemmerne af Willies håndkærrekompagni sig frem trods besværligheder og sult.

Den historie, jeg gerne vil fortælle, tager sit udgangspunkt i Englands grønne, bølgende landskab, hvor John Bennett Hawkins blev født i Gloucester i 1825. Han blev døbt som medlem af Kirken i 1849, og samme år tog han til Amerika med en gruppe af sidste dages hellige på skibet *Henry Ware*. Han ankom til Utah i august 1852, og han var en af pionersmedene i de tidlige dage af bosættelsen i Utah.

Hans kommende brud, Sarah Elizabeth Moulton, kom også fra det landlige England. Irchester er en lille landsby tæt på floden Nene, omkring 105 km nord for London og i østlig retning omkring samme afstand til Birmingham. Sarah Elizabeth blev født i 1837 som datter af Thomas Moulton og Esther Marsh. Sarah Elizabeth mistede sin mor, da hun kun var to år gammel, og i 1840 giftede hendes far sig med Sarah Denton.

I juni 1837 var ældste Heber C. Kimball (1801-1868) fra De Tolv Apostles Kvorum og andre kirkeledere i England for at missionere. Blandt de mange omvendte, der blev undervist af disse missionærer, var der en familie, der gav familien Moulton et eksemplar af pjecen *En advarselsrøst*, af ældste Parley P. Pratt (1807-1857) fra De Tolv Apostles Kvorum. Thomas og Sarah læste den, og de blev omvendt og døbt den 29. december 1841. På det tidspunkt bestod deres familie blot af to børn – Sarah Elizabeth, på fire og Mary Ann, der var syv måneder gammel.

Indsamlingens ånd var stærk i hjertet blandt de omvendte i Europa. Deres store ønske var at emigrere til Amerika, hvor de kunne være sammen med de fleste hellige. Som mange andre havde familien Moulton ikke penge nok til at realisere denne drøm. Men de var fast opsatte på det, og de begyndte at spare penge op i en syltekrukke.

Kirkens emigrationsfond

I 1849 stiftede præsident Brigham Young (1801-1877) Kirkens emigrationsfond for at hjælpe Kirkens medlemmer med at komme til Amerika. Den første rejse med bistand fra denne fond skete med vogntog, men det betød, at transporten var langsom og dyr. Selv med hjælp fra Kirkens emigrationsfond var kun få i stand til at skrabe sammen til rejsen. Kirkeledere undersøgte brugen af

Til venstre: Landskab ved Gloucester i England i dag

**Ældste
Ronald A.
Rasband**

De Tolv Apostles
Kvorum

Scotts Bluff National Monument i det vestlige Nebraska i USA

håndkærrer og fandt ud af, at man kunne foretage rejsen hurtigere og billigere med håndkærre.

På det tidspunkt talte familien Moulton syv børn, men takket være deres opsparing i syltekrukken, hjælp fra Kirkens emigrationsfond og den billigere transportmetode blev deres drøm om at udvandre en mulighed. Det krævede nøje planlægning for en familie på ni at foretage den rejse. For at spare endnu flere penge sammen til de indkøb, de var nødt til at foretage, levede de hovedsageligt af bygmel i et år.

Da tiden for deres afgang nærmede sig, tøvede Thomas med at tage af sted, for hans hustru var gravid. Men Sarah Denton Moulton var en troens kvinde, og hun ville ikke lade sig forhindre. Inden de forlod England, gav en af missionærerne Sarah en velsignelse, i hvilken han lovede hende, at dersom hun tog til Utah, ville hun kunne foretage rejsen sikkert og uden at miste en eneste i sin familie – det var noget af et velsignet løfte til en familie, der snart talte ti personer!

Familien, der satte sejl fra Liverpool i England i 1856 med skibet *Thornton*, kunne byde en lille dreng velkommen i familien blot tre dage efter, de havde påbegyndt rejsen. Skibet *Thornton* var blevet hyret til at transportere 764 danske, svenske og engelske hellige. Det skete under ledelse af en missionær, der hed James Grey Willie.

Seks uger senere sejlede *Thornton* ind i New Yorks havn. Familien Moulton tog derefter et tog for at tage den lange rejse vestpå. De ankom til Iowa City i Iowa i juni 1856, det var herfra, håndkærrekompagniet drog ud. Blot tre dage forinden var kaptajn Edward Bunkers

håndkærrekompagni draget ud af Iowa City, og de havde medtaget de fleste tilgængelige håndkærrer.

Håndkærrehovedpine

Omkring to uger senere fik Willies kompagni selskab af endnu et kompagni af hellige under ledelse af Edward Martin. Kirkens agenter i Iowa City, der havde arbejdet hårdt for at udstyre og sende de første tre håndkærrekompagnier af sted, arbejdede nu hektisk for at sørge for det store uventede antal, der var ankommet senere. De måtte bygge 250 håndkærrer, inden de hellige kunne fortsætte deres rejse.

Enhver arbejdsduelig mand blev sat i gang med at lave håndkærrer, mens kvinderne syede dusinvis af telte til rejsen. Mange af disse amatørvognmagere fulgte ikke specifikationerne, men lavede vogne af ulige størrelser og styrke, hvilket skulle vise sig at blive et problem for dem. Grundet det fornødne antal af håndkærrer byggede de dem af frisk, utørret træ og i visse tilfælde brugte de ugarvet læder og tin til hjulene. På hver kærre var der mad og for mange helliges vedkommende alle deres jordiske ejendele.

Ofte blev hver håndkærre lastet med omkring 200 kg mel, sengetøj, kogegrej og tøj. Hver person måtte kun medbringe 8 kg med personlige ejendele i en kuffert.

Thomas Moulton og hans familie på 10 blev udpeget til det fjerde håndkærrekompagni, atter engang under ledelse af kaptajn Willie. Det bestod af flere end 400 hellige, hvoraf der var usædvanligt mange aldrende. I september det år blev der udfærdiget en rapport, der nævnte »404 personer,

6 vogne, 87 håndkærre, 6 oksekærre, 32 køer og 5 muldyr.«¹

Familien Moulton fik lov til at få en overdækket og en åben håndkærre. Thomas og hans hustru trak den overdækkede kærre. Den lille baby Charles og søsteren Lizzie (Sophia Elizabeth) sad i denne kærre. Lottie (Charlotte) måtte sidde med, når turen gik ned ad bakke. Otteårige James Heber gik bagved med et reb om livet, så han ikke fór vild. Den anden tunge kærre blev trukket af de to ældste piger - Sarah Elizabeth (19) og Mary Ann (15) - og af brødrene William (12) og Joseph (10).

I juli 1856 sagde familien Moulton farvel til Iowa City og påbegyndte deres mere end 2000 km lange rejse vestpå. Da de havde rejst i 26 dage, nåede de Winter Quarters (Florence) i Nebraska. Som det var sædvane, brugte de nogle dage der til at reparere kærre og skaffe forsyninger, for der var ingen større byer mellem Winter Quarters og Salt Lake City.

Det blev så sent på året, inden Willies kompagni var klar til at forlade Winter Quarters, at man holdt råd om, hvorvidt de skulle fortsætte eller vente til foråret. Nogle, der allerede havde taget ruten, rådede dem kraftigt imod farerne ved at rejse så sent på året. Men kaptajn Willie og mange medlemmer af kompagniet følte, at de skulle fortsætte, for de havde ikke logi for vinteren i Florence.

Svindende forsyninger

Med utilstrækkelige forsyninger genoptog medlemmerne af Willies kompagni deres rejse den 18. august og tænkte, at de kunne supplere deres forsyninger i Fort Laramie

(nord for det, der i dag kaldes Laramie i Wyoming). På grund af den advarsel, de havde fået, lagde de en ekstra melsæk på 45 kg i hver kærre og stolede på, de ville støde på de forsyningsvogne, der var sendt ud fra Salt Lake City. Men førerne af forsyningsvognene troede ikke, at der var flere immigranter på sporet, og vendte tilbage til Salt Lake City sidst i september, inden Willies kompagni nåede frem til dem.

I Florence fandt familien Moulton det tilrådeligt at efterlade en kasse med forsyninger, for den last, de havde til en familie på 10, var simpelthen for tung. På det tidspunkt havde de efterladt noget bagage i havnen i Liverpool, en dragkiste med tøj ombord på skibet, en dragkiste med tøj i New York City og en kasse med det meste af deres personlige ejendele i Iowa City. Og selv på sporet prøvede de at lette deres byrde.

Det er svært for dem, der nyder alle det moderne livs bekvemmeligheder, at forestille sig de daglige strabadser, som familien Moulton og de andre bemærkelsesværdige mænd og kvinder i disse håndkærrekompanier led. Kan vi forestille os vablerne på hænder og fødder, de ømme muskler, støvet og snavset, fluerne og myggene, de bisende bøffelklokker og møderne med indianerne? Kan vi forestille os at krydse floderne og besværet med at trække håndkærre igennem sand og på glatte klipper, når de prøvede at få håndkærre over det dybe vand? Kan vi forstå den svaghed, der følger af mangelfuld ernæring?

Under deres rejse gik familien Moultons børn med deres mor ud for at sanke vild hvede for at supplere deres hastigt

Sweetwater-floden nær Martin's Cove i Wyoming i USA

svindende forsyninger. På et tidspunkt havde familien kun bygbrød og et æble om dagen til hver tredje medlem.

Lige inden tismørket faldt på den 12. september, ankom en gruppe missionærer, der var på vej hjem fra Den Britiske Mission, til lejren. De var anført af ældste Franklin D. Richards (1821-1899) fra De Tolv Apostles Kvorum, min kones tipoldefar. Da ældste Richards og de andre så håndkærrekompagniets vanskeligheder, lovede de at skynde sig til Saltsødalene og sende hjælp tilbage så snart som muligt.

Den 30. september nåede Willies kompagni Fort Laramie i Wyoming, 645 km øst for Salt Lake City.

Da vinteren satte ind i begyndelsen af oktober, blev kompagniets forsøg på at trænge sig frem meget besværliggjort. Provianten var blevet så knap, at kaptajn Willie blev tvunget til at skære rationerne ned til 425 gram mel til mænd, 370 gram til kvinder, 255 gram til børn og 140 gram til småbørn. Snart var de konfronteret med hylende vind og flygende sne. Om morgenen den 20. oktober var sneen 10 cm dyb, og telte og vogndækkener gik i stykker under vægten af den. Fem medlemmer af kompagniet og nogle dyr var døde af kulde og sult aftenen inden snestormen, og yderligere fem døde over de næste tre dage. Idet de sørgede for at give kvinder, børn og syge mad først, måtte mange af de forholdsvis stærke mænd gå uden noget at spise.

Hjælpehold udsendes

3 km nedenfor Rocky Ridge ved Sweetwater-floden gjorde kompagniet holdt og ventede i sult, kulde og elendighed på, at stormen drev over.

Da Franklin D. Richards gruppe nåede frem til Salt Lake City, rapporterede de straks til præsident Young om immigranternes livstruende situation. De hellige i dalen havde ikke forventet flere immigranter før det følgende år, og nyheden om deres vanskeligheder spredte sig som løbeild.

To dage senere den 6. oktober 1856 blev der holdt generalkonference i det gamle tabernakel. Fra talerstolen bad præsident Young om mænd, mad og forsyninger i muldyr- eller hestetrukne vogne, der kunne tage af sted næste dag og yde den fornødne assistance.²

John Bennett Hawkins var i det gamle tabernakel den dag og meldte sig til at hjælpe. Han var en blandt hundredvis, der blev sendt ud fra Salt Lake City for at hjælpe. Om aftenen den 21. oktober nåede hjælpetoget endelig frem til Willies lejr. De blev mødt med glæde og taknemmelighed af de forfrosne og udsultede overlevende. Dette blev det første møde mellem John Bennett Hawkins og Sarah Elizabeth Moulton, de skulle senere blive mine oldeforældre.

Den 22. oktober fortsatte nogle af redningsfolkene videre frem for at hjælpe de andre håndkærrekompagnier, mens William H. Kimball i spidsen for Willies kompagni begyndte at føre de resterende vogne tilbage til Salt Lake City.

De, der var for svage til at trække deres håndkærre, lagde deres ejendele i vognene og gik ved siden af dem. De, der var ude af stand til at gå, blev kørt i vognene. Da de ankom til Rocky Ridge, løb de ind i endnu en frygtelig snestorm. Mens de kæmpede sig op ad højderyggen, var de nødsaget til at vikle sig ind i tæpper for ikke at fryse ihjel. Omtrent 40 i kompagniet var allerede døde.³

Vejret var så koldt, at mange af de hellige fik forfrysninger på hænderne, fødderne og i ansigtet, da de skulle over højderyggen. En kvinde blev blind af frosten.

Vi kan se familien Moulton for os med deres børnekuld på otte, der kæmpede med at trække og skubbe deres to kærre gennem den dybe sne. Thomas og hans hustru trak den ene af kærreterne med den dyrebare last – Lottie, Lizzie og baby Charles – med lille James Heber, der stavrede og blev trukket af rebet om livet på ham. Den anden håndkærre blev trukket og skubbet af Sarah Elizabeth og de tre andre børn. En venlig ældre kvinden så, hvordan lille James Heber kæmpede, og greb hans hånd på vejen bag håndkærren. Denne venlige handling reddede hans højre hånd, hvorimod hans venstre, der blev udsat for hårde minusgrader, frøs. Da de nåede frem til Salt Lake City, måtte flere af hans fingre på den hånd amputeres.

Først på eftermiddagen den 9. november gjorde vognene med de lidende mennesker holdt foran tiendekontorbygningen, hvor Joseph Smith Memorial Building nu står i Salt Lake City. Mange kom med forfrosne fødder og lemmer. 69 var døde på turen. Men løftet til familien Moulton i den velsignelse i England blev opfyldt. Thomas og Sarah Denton Moulton havde ikke mistet ét eneste barn.

Fra redning til romance

Kompagniet blev mødt af hundredvis af indbyggere i Salt Lake, der ængsteligt havde afventet deres ankomst og stod klar til at hjælpe og drage omsorg. Taknemmelighed

og påskønnelse mod en af de unge helte, der havde reddet familien Moulton fra dødens gab, blomstrede snart til sværmeri og forelskelse fra Sarah Elizabeths side.

Den 5. december 1856 giftede Sarah Elizabeth sig med sin redningsmand John Bennett Hawkins med sine kæresterfulde velsignelse. De blev besejlet for tid og evighed den følgende juli i Endowment House. De skabte sig et hjem i Salt Lake City og blev velsignet med tre sønner og syv døtre. En af disse døtre, Ester Emily, blev gift med min bedstefar Charles Rasband i 1891.

Den 24. juli fejrer vi Pioneer Day, og vi udtrykker taknemmelighed for de mange pionerer, der gav alt for at opbygge Saltsødalene og mange andre bysamfund i det vestlige USA. Vi udtrykker også taknemmelighed for de sidste dages hellige pionerer over hele verden, der har banet – og baner – evangeliets vej for andre.

Hvad bevægede dem? Hvad drev dem fremad? Svaret er et vidnesbyrd om Herren Jesus Kristus. Som oldebarn af pionerer vil jeg gerne føje mit vidnesbyrd til og vidne om, at deres kamp ikke var forgæves. Det, de følte, føler jeg. Det, de vidste, ved og vidner jeg om. ■

Fra et budskab ved et solopgangsmøde på Pioneer Day i Tabernaklet i Salt Lake City den 24. juli 2007.

NOTER

1. Rapport af F.D. Richards og Daniel Spencer, »Smith, Marilyn Austin, *Faithful Stewards – the Life of James Gray Willie and Elizabeth Ann Pettit*, 95-120«, history.lds.org.
2. Se Brigham Young, »Remarks«, *Deseret News*, 15. okt. 1856, s. 252; se også LeRoy R. Hafén og Ann W. Hafén, *Handcarts to Zion*, 1981, s. 120-121.
3. Af disse var 19 døde, inden kompagniet nåede Fort Laramie, deriblandt 7, der døde på sørejsen, og fire, der døde i Iowa City. Andre 19 døde mellem Fort Laramie og vinterens frembrud, de fleste i dagene inden redningsholdene nåede frem.

BEVAR

troen TRODS isolation

Ryan W. Saltzgeber

Kirkens historiske afdeling

De fleste sidste dages hellige i dag kan dyrke Gud i menigheder og grene, hvor de kan mødes »ofte for at faste og for at bede og for at tale, den ene med den anden, om deres sjæls velfærd« (Moro 6:5). Men Moroni, profeten, som skrev disse ord, udførte noget af sit mest varige arbejde, da han var den eneste discipel, der var tilbage, da hans folk var blevet udryddet.

Igennem Kirkens historie har mange sidste dages hellige bevaret deres tro alene, når omstændighederne har gjort, at de blev isoleret. Nogle, som Moroni, har levet alle deres dage som vidner og forbilleder for kommende generationer. Andre oplevede at se den dag, hvor de igen kunne dele deres tro med andre.

Årelange bønner for denne dag

Františka Brodilová havde næppe kunnet forudse, hvilken rolle hun kom til at spille i

Når krig, sygdom eller andre omstændigheder har efterladt disse medlemmer af Kirken alene i deres lande, har de holdt sig trofaste sådan her.

Kirkens historie, da en missionær bankede på hendes dør i Wien i 1913. Året efter hun blev omvendt, brød Første Verdenskrig ud i det østrig-ungarske rige, missionærerne vendte hjem og mange mandlige medlemmer blev indkaldt til militæret, hvilket gjorde, at Františka og nogle få søstre måtte mødes på egen hånd.

Det var den kontakt, Františka havde med Kirkens medlemmer i mange år. Efter krigen blev Františkas mand, František, lovet en post i den nye tjekkoslovakiske styre. Efter de var flyttet til Prag, var Františka det eneste medlem af Kirken i det land. František døde nogle få måneder senere og Františka stod alene med to små døtre – Frances og Jane – at tage sig af.

Františka underviste på egen hånd sine døtre om evangeliet. »Jeg blev opdraget i Kirken,« mindes Frances. »Kirken var vores hjem!«¹ Františka skrev også til Kirkens ledere i Østrig og bad om, at der blev sendt missionærer til Tjekkoslaviet.

Františka Brodilová sluttede sig til Kirken i Wien i 1913 – året inden Første Verdenskrig brød ud – og havde ikke kontakt med andre medlemmer af Kirken før 1929.

Františka var til stede, da ældste John A. Widtsoe (begge i midterrækken) indviede Tjekkoslavakiet til forkyndelse af evangeliet i 1929.

Kirkens ledere var tilbageholdende, for den sidste missionær i Prag, omkring 40 år tidligere, var blevet fængslet for at forkynde og var siden blevet forvist fra

byen. Til trods for et nyt politisk styre frygtede kirkelederne, at meget ikke havde ændret sig.

Františka fortsatte uforfærdet med at skrive breve og bede for, at der blev oprettet en mission. I 1928, efter Františka havde stået alene i et årti, vendte den 83-årige Thomas Biesinger – den samme missionær, der havde forkyndt i Prag år forinden – tilbage. Det så ud, som om familiens isolation var til ende. Kort tid efter tvang ældste Biesingers svigtende helbred ham dog til at forlade landet.

Františka var skuffet, men hun blev ved med at skrive breve til medlemmer og kirkeledere i udlandet. Hendes vedholdenhed blev belønnet: Den 24. juli 1929 ankom ældste John A. Widtsoe (1872-1952) fra De Tolv Apostles Kvorum til Prag med en gruppe missionærer. Samme aften kravlede Františka og gruppen op på en bakke i nærheden af slottet Karlstein, hvor ældste Widtsoe indviede Tjekkoslavakiet til forkyndelse af evangeliet og formelt dannede en mission. »Få mennesker kan forestille sig den glæde, vi oplevede,« skrev Františka senere. »Vi [havde] bedt for denne dag i årevis.«²

I næsten seks måneder mødtes grenen i Františkas hjem. Františka bistod senere sine døtre med oversættelsen af Mormons Bog til tjekkisk og lagde en grundvold for Kirken i det, der nu kendes som Tjekkiet.

Ligesom Františka har mange sidste dages hellige udholdt isolation. Følgende mænd og kvinder var blandt de første til at forkynde evangeliet og lægge grundvolden for Kirken i deres hjemlande, hvilket gjorde, at andre senere kunne nyde fællesskab med andre hellige.

*Efter Františkas mand døde,
opfostrede hun deres to døtre alene.*

*Ligesom Františka
har mange sidste
dages hellige
udholdt isolation.
Disse mænd og
kvinder nærrede
deres tros flamme,
delte evangeliet og
opbyggede Kirken i
deres hjemlande.*

*Som præsiderende ældste tog Fujiya
Nara (i det mørke jakkesæt) ansvar for
at holde kontakten med medlemmerne
ved lige, da Den Japanske Mission
lukkede i 1924.*

Den bestandige gave af sand tro

Da Den Japanske Mission lukkede i 1924, følte mange medlemmer sig fortabt og efterladt. Lederansvaret for de omkring 160 medlemmer i Japan faldt på Fujiya Nara, den præsiderende ældste i landet, hvis ansættelse hos jernbanerne gjorde ham i stand til at besøge de spredte medlemmer. Da Fujiya blev ude af stand til at aflægge besøg, holdt han kontakten ved lige ved at udgive et blad, som blev kaldt *Shuro (Palmeblad)*, hvor han delte evangeliske budskaber og opmuntrede de resterende hellige i de urolige år, der fulgte.

Efter Fujiya blev forflyttet til Manchuriet i forbindelse med sin ansættelse, og hans efterfølger som præsiderende ældste pludselig døde i 1937, gik kontakten med medlemmerne i Japan snart tabt. »Selvom vi ikke havde nogen korrespondance med Salt Lake City,« sagde Fujiya, »... var vi overbeviste om, at Kirken ville blive genåbnet [her].«³

Under Anden Verdenskrig vendte Fujiya tilbage til Tokyo, hvor han forkyndte for sine naboer og afholdt ugentlige søndagsskolemøder. Efter krigen fandt Fujiya en notits af Edward L. Clissold – en sidste dages hellig, der tjente i

det amerikanske militær – der inviterede Kirkens medlemmer i landet til at kontakte ham. Fujiya tog straks hen og besøgte Edward på hans hotel. Da Edward kom til de sidste dages hellige møder i Tokyo, blev han overrasket over at se, at der næsten var 100 mennesker til stede.

»Igen gennem det hele,« sagde Fujiya senere, »har den største gave, og en varig gave, været at kende og tage imod den sande tro – at kende vor himmelske Fader, Jesus Kristus og Helligånden.«⁴

Opbygning af Kirken i Hawaii

Jonathan H. Napela var en velrenommeret dommer på øen Maui, inden han og hans hustru, Kiti, blev døbt i 1851. Efter Jonathan var blevet tvunget til at trække sig som dommer, fordi han havde tilsluttet sig Kirken, brugte han sine kræfter på at opbygge Kirken blandt dem, der talte hawaiiansk. Jonathan lærte missionæren George Q. Cannon sproget, hjalp med at oversætte Mormons Bog og udviklede det første program til uddannelse af missionærer på et fremmedsprog.

Som følge deraf tilsluttede flere end 3000 indfødte hawaiiianere sig Kirken inden for tre år. »Det er ganske tydeligt for os, at dette er Guds kirke,« skrev Jonathan. »Der er mange på disse øer, der har fået en stærk tro ved Guds nåde gennem Herren Jesus Kristus, så vi kan modtage Helligånden.«⁵

I 1872 blev Kiti Napela ramt af spedalskhed, og det blev påkrævet,

Til højre: En af de første omvendte på Hawaii, Jonathan Napela, hjalp med at oversætte Mormons Bog til hawaiiansk. Nedenfor: Wilhelm Friedrichs (anden fra venstre) og Emil Hoppe (i midten på bageste række) deltog ved de første dåbsmøder i Argentina.

at hun flyttede til en koloni for spedalske på øen Moloka'i. Fremfor at blive blandt de hellige ansøgte Jonathan om, at han også måtte bo i kolonien. »Jeg vil gerne være sammen med min kone i den korte tid, vi har tilbage,« skrev han til sundhedsstyrelsen.⁶ Ansøgningen blev imødekommet, og Jonathan blev grenspræsident i Moloka'i. Jonathan arbejdede tæt sammen med den lokale katolske præst, fader Damien, om at hjælpe alle, der var ramt af sygdommen. Jonathan døde senere af spedalskhed, som han havde pådraget sig i kolonien.

»Jeg glæder mig over at være et redskab i Guds hænder«

Familierne Friedrichs og Hoppe var de eneste sidste dages hellige i Argentina, da de flyttede dertil fra Tyskland i begyndelsen af 1920'erne. Wilhelm Friedrichs og Emil Hoppe prøvede at forkynde evangeliet i

deres nye land, de uddelte pjecer og inviterede andre med til deres møder. »Jeg har fuld tillid til, at min himmelske Fader vil sende oprigtige venner, der vil acceptere evangeliet,« skrev Wilhelm, »for jeg glæder mig over at være et redskab i Guds hænder.«⁷

Der var dog nogle store udfordringer. Familierne boede langt fra hinanden, og de måtte rejse to timer for at mødes. Eftersom Emil var diakon og Wilhelm var lærer i Det Aronske Præstedømme, kunne de ikke forrette ordinancer som nadveren eller give præstedømmevevsignelser.

I 1924 fødte Hildegarde Hoppe en lille pige, der døde to måneder senere. Da Hildegarde sørgede, spurgte hun, hvordan barnets navn kunne medtages

PORTRÆT AF JONATHAN NAPELA MED TILLADELSE FRA KIRKEN S HISTORISKE BIBLIOTEK OG ARKIVER

Deres udholdenhed lagde grundvolden for Kirken, hvilket gjorde, at andre senere kunne nyde fællesskab med andre hellige.

Mere information om disse og andre trofaste hellige rundt om i verden finder I under Country Histories i afsnittet Church History i appen Evangelisk bibliotek eller på history.lds.org.

Da Phillipe og Annelies Assard (til venstre) mødte Lucien og Agathe Affoué i Elfenbenskysten, glædede begge par sig over, at de ikke var alene i Kirken der.

på Kirkens optegnelser. Som følge deraf begyndte Wilhelm at korrespondere med kirkeledere i Salt Lake City.

Halvandet år senere blev ældste Melvin J. Ballard (1873-1939) fra De Tolv Apostles Kvorum tillige med andre missionærer sendt ud for at møde den voksende gruppe af omvendte i Buenos Aires. Da de ankom i december 1925, døbte ældste Ballard adskillige omvendte og organiserede en gren. Juledag indviede ældste Ballard Sydamerika til missionering og organiserede den første mission på det kontinent.

Bragte evangeliet tilbage til sit folk

Phillipe og Annelies Assard havde skabt sig et komfortabelt liv, da missionærerne bankede på deres dør i Köln i Tyskland i 1980. De accepterede hurtigt evangeliet og »føjte sig overvældet af velsignelser«. Phillipe fik snart et stærkt ønske om at vende tilbage til sit fædreland,

Elfenbenskysten, og forkynde det gengivne evangelium. »Så efter megen bøn og faste sammen med min hustru,» fortæller Phillipe, »vendte jeg i 1986 tilbage til Elfenbenskysten for at give det, som jeg selv havde modtaget, som en hjælp til at forbedre min families og mine landsmænds vilkår.«⁸

Inden Phillipe forlod Tyskland, rådførte han sig med Kirkens ledere. Selvom der ikke var nogen kirke i Elfenbenskysten, var der et antal medlemmer der, der var blevet medlem af Kirken, mens de opholdt sig i andre lande. Familien Assard fik en liste med deres navne og i det næste år skrev de flittigt til hver eneste. Gradvist fik familien Assard pustet liv i troens flamme i andre, og de fik lov til at begynde at holde søndagsmøder i deres hjem. Menigheder og grene fulgte, og i 1997 blev den første stav i Elfenbenskysten organiseret. ■

NOTER

1. Frances McOmer, i Ruth McOmer Pratt, »Frantiska Vesela Brodilova«, ikke-udgivet manuskript, 2009, s. 18.
2. Františka Brodilová, i Pratt, »Frantiska Vesela Brodilova«, s. 25.
3. Fujiya Nara, i Lee Benson, »Japanese Member Survives Adversity«, *Church News*, 17. feb. 1979, s. 7.
4. Fujiya Nara, i Benson, »Japanese Member Survives Adversity«, s. 7.
5. Jonathan Napela, i »Foreign Correspondence: Sandwich Islands—Minutes of Conference, Makawao, April 1st, 1852«, *Deseret News*, 27. nov. 1852, s. 4.
6. Jonathan Napela, i Fred E. Woods, »A Most Influential Mormon Islander: Jonathan Hawaii Napela«, *The Hawaiian Journal of History*, bind 42, 2008, s. 148.
7. Wilhelm Friedrichs, brev, dateret 5. marts 1924, Argentine Mission Correspondence, Kirkens Historiske Bibliotek.
8. Robert L. Mercer, »Pionerer i Elfenbenskysten«, *Liahona*, mar. 1999, s. 19.

FOTOILLUSTRATION: CODY BELL

Mormons Bog ændrer liv

Disse konvertitter har udviklet tro ved at læse Mormons Bog.

Mormons Bog er i sandhed en gave, der har til formål at føre os, Guds børn, til kundskab om Jesu Kristi sande evangelium. Enrique Serpa Bustamante, et medlem fra Lima i Peru, tænker på Mormons Bog som et brev fra en kærlig forælder: »Vor himmelske Fader skrev breve gennem profeterne med råd, trøst og vejledning til vores bedste og velsignelse til alle tider. Han er så vis i sin plan, at han ved, hvordan han skal give os disse kærlige breve præcist, når vores hjerte er klar til at forstå hans velsignelser og hans evangelium.«

Her er nogle vidnesbyrd fra adskillige nyomvendte rundt om i verden om, hvad det var ved Mormons Bog, der i særlig grad gjorde indtryk på dem, da de hørte om Kirken.

Endnu et vidnesbyrd om Jesus Kristus

Jeg så en Mormons Bog hjemme hos min niece i Ibadan i Nigeria. Jeg er en ivrig læser, og jeg blev nysgerrig efter at forstå, hvorfor der står på bogen, at den er »endnu et vidnesbyrd om Jesus Kristus«, så jeg tog bogen og læste den.

Undertitlen »endnu et vidnesbyrd om Jesus Kristus« åbnede mit sind for muligheden af en universal Frelser og ikke bare en Frelser for israelitterne, hvilket på det tidspunkt var en stor bekymring for mig. Hans besøg hos nefitterne og indstiftelsen af hans love og

ordinancer blandt dette folk gav mig et ønske om at vide mere om hans tjenestegerning.

Den undertitel førte til, at jeg lærte mere om Kirken. Jeg begyndte at føle Ånden, når jeg fulgte formaningerne i Mormons Bog som at bede for selv at kende sandheden (se Moro 10:4). Nu ved jeg, at Frelseren lever og elsker os alle.

Ezekiel Akeh er fra Idaho i USA

1 Nefi 8 – Frugt sødere »end alt andet, som jeg nogen sinde før havde smagt«

1 Nefi 8:11-12 beskriver Lehi frugten på livets træ som »yderst sød, mere end alt andet, som jeg nogen sinde før havde smagt ... [Den] fyldte ... min sjæl med overordentlig stor glæde.« Da jeg læste disse vers, følte jeg stærkt, at denne frugt var meget udsøgt, og jeg ønskede mig noget af den.

Jeg følte stor empati for Lehi. Jeg tænkte på, hvordan jeg, hvis jeg var Lehi og denne frugt fandtes, ville føle, som han gjorde, og hvordan jeg desperat ville ønske, at min familie også ville spise af den. Det føltes særligt sandt for mig, for mine forældre er endnu ikke medlemmer af Kirken, så selv når jeg læser disse vers nu, taler de lige til mit hjerte.

Jeg vidste, at denne frugt var speciel, selv før jeg vidste, at den symboliserede Guds kærlighed og hans

evangelium. Senere, da jeg først forstod betydningen af frugten, tænkte jeg over, hvor præcist den er beskrevet i skrifterne.

Skrifterne er sandelig optegnelser om sandheden fra profeterne og indeholder Guds ord.

Eun Jin Yeom er fra Gyeonggi i Sydkorea

Jakob 5:74 – Et ønske om at tjene Gud

Da jeg lærte om Kirken, læste jeg Jakob 5:74. Det gjorde indtryk på mig i samme øjeblik, jeg læste det. Jeg var et meget aktivt medlem i min tidligere kirke hele mit liv og havde altid haft et ønske om at tjene Gud. Jeg håbede endda en dag at studere filosofi og teologi for at kunne tjene ham. Jeg havde allerede bestået de adgangsgivende eksamener for at studere filosofi.

Men jeg vil aldrig glemme, da jeg læste dette skriftsted. Jeg husker, at det var aftenen efter, at jeg første gang havde

været til gudstjeneste i en SDH-kirke. Under en af pauserne mellem klasserne så jeg opslagstavlen, hvor der hang en åbenbaring, som præsident Thomas S. Monson havde modtaget om sænkelse af missionæralderen.

Da jeg læste Jakob 5:74 den aften, vidste jeg, at jeg måtte tjene Gud. Og da jeg så på missionærerne – disse to unge mænd på samme alder som jeg – der gav deres liv for ham, vidste jeg, at det var sådan, jeg kunne gøre det. Aftenen inden den gudstjeneste havde jeg besluttet mig for at blive døbt. Aftenen efter besluttede jeg mig for at tage på mission. Nu er jeg vendt hjem efter at have tjent det smukke filippinske folk i Cebu Øst-missionen i Filippinerne.

Josef Gutierrez er fra Batangas i Filippinerne

Enosh' Bog – Tilgivelse for synd

Da jeg første gang læste Mormons Bog, vidste jeg ikke, hvor jeg skulle begynde. Jeg kæmpede med at få tilgivelse, især med at tilgive mig selv og vide, om jeg overhovedet var værdig til at blive tilgivet. En af søstermissionærerne fortalte mig, at jeg ville finde svaret i skrifterne, og hvis jeg ikke vidste, hvor jeg skulle begynde, skulle jeg bede om det, og så ville de skriftsteder, jeg havde brug for, være der. Jeg besluttede mig for at bladre den igennem og læse, hvor jeg stoppede – i Enosh' Bog, vers 4-6. Jeg vidste, at Mormons Bog var sand i selv samme øjeblik, efter jeg havde læst det.

Jennifer Andreski er fra Californien i USA

Mosija 27 – Muligheden for forandring

Da jeg første gang læste Mormons Bog, var det afsnit i Mormons Bog, som jeg syntes bedst om i Mosija, hvor Almas søn afsværgede Kirken og prøvede at ødelægge den. Men der skete en stor forandring med ham – han følte Helligånden, og han blev forvandlet til en troende. Det kunne jeg virkelig godt lide på grund af, at muligheden for at ændre sig bør gives til alle.

Maria Garcia Henrique Gonzalez er fra Maule i Chile

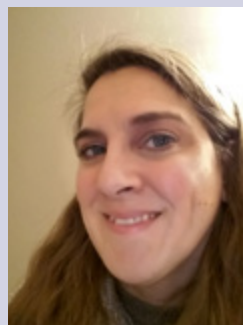
Ezekiel Akeh

Josef Gutierrez

Jennifer Andreski

Marie-Chantal Hogue

Venu Bhaskar Nakka

Mosija 27:28-29 – Lykke og forløsning

Som nyt medlem blev jeg imponeret af Mosija 27:28-29. Jeg var – og jeg er stadig – så taknemmelig for, at Herren viste mig nåde og forløste mig fra et liv i synd. Jeg troede, at jeg var glad, inden jeg blev døbt, men intet kunne måle sig med den glæde, jeg først følte, da jeg accepterede det gengivne evangelium. Jeg havde aldrig følt mig så fuld af selvtillid og været så sikker på, at fremtiden tegnede lyst.

Efter jeg havde fulgt Almas opfordring til at »kom[me], og bliv[e] døbt til omvendelse, så I også kan blive delagtige i frugten fra livets træ« (Alma 5:62), oplevede jeg den samme betryggende og fredfulde udfrielse som Alma den Yngre, da han skrev: »Jeg var i den mørkeste afgrund; men nu ser jeg Guds forunderlige lys. Min sjæl blev martret af evig pinsel; men jeg er blevet revet ud, og min sjæl smertes ikke mere« (Mosi 27:29). Denne passage hjalp mig til at forstå, at min nye begyndelse på livet og min nyfundne lykke var grundlagt på erkendelsen af, at Jesus Kristus er min Frelser og Forløser. Nu er jeg uendeligt taknemmelig for, at min Frelser betalte retfærdighedens told, og dermed igen og igen lader mig føle den samme forløsende kærlighed, hver gang jeg omvender mig.

Marie-Chantal Hogue er fra Ontario i Canada

Den lille blå bog

Jeg voksede op i Indien, hvor jeg mødte missionærerne og kom med i kirke for første gang. Den søndag var det tilfældigvis påskedag. På grund af mine arbejdstider kom jeg sent til kirken og deltog i en søndagsskoleklasse for de unge, hvor en af missionærerne underviste. Han citerede

nogle skriftsteder fra en blå bog, som jeg aldrig havde set før, men den lød som Bibelen. Mens han underviste, fik jeg en stærk følelse i hjertet og vidste, at jeg måtte eje denne bog.

Jeg gik direkte hen til ham efter klassen og sagde: »Jeg har brug for den bog.« Eftersom bogen var en del af hans egne skrifter, kunne han ikke give mig sin, men han lod mig kigge i den og røre ved den. Jeg så de gyldne ord, der var præget på forsiden: »Mormons Bog.« Jeg fik igen følelsen af, at jeg måtte have den bog selv. Missionæren fik min adresse og lovede at komme med en til mig. Og ganske vist, missionæren kom snart hjem til mig og gav mig mit eget eksemplar af Mormons Bog. Derefter begyndte de at undervise mig.

Det år indebar påsken en utrolig velsignelse i mit liv: Mormons Bog. Den lille blå bog har bragt en ånd ind i mit liv, og jeg er så taknemmelig for, at jeg fik privilegiet af at lære af den. ■

Venu Bhaskar Nakka er fra Californien i USA

STÆRKE SANDHEDER I MORMONS BOG

»Der sker noget stort, når et Guds barn prøver at lære mere om ham og hans elskede Søn. Ingensteds undervises der mere klart og tydeligt om det end i Mormons Bog ...

Mine kære brødre og søstre, jeg vidner om, at Mormons Bog virkelig er Guds ord. Den indeholder svar på nogle af livets mest tungtvejende spørgsmål.«

Præsident Russell M. Nelson, »Mormons Bog: Hvad ville jeres liv være uden?«, *Liahona*, nov. 2017, s. 61, 62.

DE GODE FOLK I ST. GEORGE

Da jeg var omkring 12 år, så jeg en kirkefilm, der viste præsident Lorenzo Snow (1814-1901), der bad for de sidste dages hellige i St. George i Utah i USA, der led under alvorlig tørke.

»Herre,« bad præsident Snow, »velsign de gode folk i St. George.«

Udtrykket »de gode folk i St. George« gjorde et dybt indtryk på mit unge sind. Eftersom jeg boede i Chile, prøvede jeg at forestille mig, hvilken slags trofaste hellige »de gode folk i St. George« var. Jeg ønskede at møde dem.

Mere end 30 år senere i 2005 tog min familie og jeg vores anden søn med til Provo i Utah for at besøge hans bror, der studerede på Brigham Young University. Aftenen efter vi var ankommet, sagde jeg: »Jeg vil gerne se de gode folk i St. George.«

»Men, Papá,« indvendte min ældste søn, »St. George er langt væk.«

»Hør her,« svarede jeg, »Papá betalte for flybilletterne. Papá betaler for maden. Papá betaler for benzinen. Papá ønsker blot at gøre en ting for sig selv. Han vil gerne møde de gode folk i St. George!«

»Okay,« sagde min søn, da han indså, at jeg mente det alvorligt.

Næste dag tog vi turen på godt 400 km. Da vi kom til St. George, tog vi hen i besøgscentret ved templet og gik en tur i præsident Brigham Youngs (1801-1877) vinterhjem. Vi besøgte også tabernaklet, hvor jeg fik lov til at tale til min familie i et minut fra samme talerstol, som præsident Snow havde talt fra til »de gode folk i St. George«. Vi gik rundt i byen, kiggede på og mødte folk. De virkede som normale, trofaste sidste dages hellige.

Jeg var glad for, at vi tog derhen. Men da vi vendte tilbage til Chile,

indså jeg noget: Jeg havde set »de gode folk i St. George« før.

På grund af mit arbejde og mine kirkekaldelser har jeg rejst rundt i Chile. I Calama har jeg set unge voksne, der kæmper for at holde buddene. I La Serena har jeg set hengivne forældre, der kommer i god tid med deres børn til Kirkens møder. I Antofagasta har jeg set sidste dages hellige, der kæmper for det, der er ret hver eneste dag. I Vallenar, Copiapó, Caldera, Tocopilla og andre byer har jeg set medlemmer, der knæler ned for at bede og stræber videre fremad, selv når tingene ikke er lette.

Når jeg ser trofaste sidste dages hellige, der adlyder og udholder – uanset, hvor de bor eller hvilke udfordringer de møder – siger jeg til mig selv: »Dette er de gode folk i St. George.« ■

Claudio Gonzalez er fra Antofagasta i Chile

Når jeg ser trofaste sidste dages hellige – uanset hvor de bor – siger jeg til mig selv: »Dette er de gode folk i St. George.«

»DET ER JEG FAKTISK«

Jeg havde lige sat mig ind i bussen, da en mand på den anden side af midtergangen lænede sig over mod mig og sagde: »Du har en smuk sjæl.«

Jeg behøver vel ikke at sige, at jeg blev overrasket. Jeg havde aldrig modtaget komplimenter for min sjæl før. Usikker på, hvad jeg skulle svare, sagde jeg blot: »Tak.«

Manden sagde, at det kunne han se på grund af sit arbejde i sin religionsgruppe. Jeg lyttede til ham, mens han gav mig råd om, hvordan jeg kunne holde min sjæl smuk.

Da bussen nærmede sig et stoppested, rejste vi os begge for at stå af, og han indskød lige en sidste bemærkning til mig: »Sørg nu for, at du ikke lytter til de der mormoner.«

Tiden stod stille et øjeblik. Denne mand havde set noget særligt i min udstråling, men han havde ingen anelse om, at det var *på grund af* min tro.

Hvad skulle jeg svare? For at være ærlig var min første tanke ikke at sige noget og lade som om, at jeg ikke havde hørt ham. Jeg var bange for, at han ville reagere negativt eller tilmed brutalt, hvis jeg fortalte, at jeg var medlem af Kirken.

Men så kom jeg i tanke om et skriftsted: »For jeg skammer mig ikke ved evangeliet; det er Guds kraft til frelse for enhver, som tror« (Rom 1:16). Jeg indså, at jeg ikke skammede mig over evangeliet, og jeg vidste, at min sjæl ikke ville kunne skinne igennem, hvis jeg ikke turde stå som vidne. Med

Jeg vidste, at min sjæl ikke ville kunne skinne for andre, hvis jeg ikke turde stå som vidne.

nyfattet mod så jeg på manden og sagde: »Det er jeg faktisk.«

Manden stirrede på mig, og jeg stirrede igen. Til min overraskelse grinte han og sagde, at han ikke kunne slutte sig til Kirken, for han var for glad for kaffe. Jeg grinte også, og vi gik hver sin vej.

Den dag i dag er jeg glad for det valg, jeg traf. Jeg ved, at det kan være svært at stå ved at være medlem af Kirken. Sommetider kan det være skræmmende. Men når vi står fast ved Gud, kan vores sjæl skinne som lys for verden. ■

Abby Thorne er fra Utah i USA

Mit løb på
parkeringspladsen
fortsatte, med jævne
mellemrum, i tre år.

LØB IND I KIRKEN

En dag, hvor jeg ledte efter et sted at løbe, valgte jeg at prøve parkeringspladsen ved en kirke i mit nabolag. Jeg kunne godt lide den, for den var oplyst og asfalteret. Jeg opdagede, hvis jeg løb 10 til 15 gange rundt om bygningen, havde jeg løbet mine 5 km.

Mit løb på parkeringspladsen fortsatte, med jævne mellemrum, i tre år. Fra tid til anden så jeg folk på parkeringspladsen, for jeg løb sommetider, når der var kirkemøder og andre aktiviteter.

Flere gange fik jeg det indtryk, at jeg skulle tale med nogle om Kirken, men jeg anede ikke, hvordan jeg skulle gøre det. På vej hjem fra arbejde en aften besluttede jeg mig for at tage forbi og se, om der var nogen. Da jeg gik ind i kirkebygningen, så jeg

missionærerne, der var ved at være færdige med deres interviews med deres missionspræsident. Jeg præsenterede mig, og vi satte os ned i foyeren. Det var der, de gav mig den første lektion om evangeliet.

I løbet af de følgende uger fortsatte jeg med at mødes med missionærerne. Da jeg kom til nadvermøde, viste medlemmerne af menigheden mig kærlighed, accept, kammeratskab og betænksomhed. Da jeg tænkte over, hvad jeg lærte, indså jeg, at min nysgerrighed om Kirken havde udviklet sig til, at jeg måtte beslutte mig for, om jeg skulle døbes. Jeg følte, at jeg var blevet tilskyndet af Ånden til at gøre, hvad vor himmelske Fader ønskede af mig, men jeg kæmpede stadig med beslutningen. Jeg blev endelig døbt i november 2001, da var jeg 36.

Min beslutning om at løbe på kirkens parkeringsplads virkede ubetydelig på det tidspunkt. Men det førte til de største velsignelser: Mit medlemskab af Kirken, at jeg mødte min vidunderlige hustru, Jennefer, og at jeg blev besejlet til hende for tid og al evighed i templet i San Diego i Californien.

Så skulle I få øje på nogen, der træner på parkeringspladsen ved jeres kirkebygning, så hils på dem! Man ved aldrig – han eller hun kan blive det nyeste medlem af jeres menighed! ■

Daniel R. Thompson er fra Californien i USA

RÅDET, JEG IKKE ØNSKEDE AT HØRE

Da min mand og jeg besluttede at starte vores egen virksomhed, var de første tre år svære. Vi tjente ingen penge og oparbejdede en gæld. Vi arbejdede hårdt, men uforudsete problemer gjorde den tid til vores livs sværeste.

Det blev værre, da min svigermor døde i julen og blot en uge senere, nytårsaften, blev jeg meget syg. På det tidspunkt var vi på fallittens rand, vi havde mistet vores bil og værst af alt vores sygeforsikring.

Jeg blev til sidst diagnosticeret med en aggressiv type kræft, som havde udviklet sig over mindst fem år. Det var alvorligt, og det krævede øjeblikkelig operation. Tiden var ved at løbe ud for mig, og vi havde ingen penge til den dyre lægebehandling, jeg havde brug for.

Min mand og jeg mødtes med vores biskop og bad om hjælp. Vi forklarede, at det bogstavelig talt gjaldt liv eller død. Biskoppen var bekymret, men han fortalte os, at han følte sig tilskyndet til at vente lidt længere med at yde bistand for at se, om der åbnede sig en anden udvej for os. Han forsikrede os om, at dersom vores tro var stærk nok, ville Herren sørge for, at jeg fik den hjælp, jeg havde brug for.

Først gjorde biskoppens svar mig vred og fornærmet. Jeg følte, at både han og Herren lod mig i stikken. Men jeg havde et vidnesbyrd om evangeliet, og jeg troede på, at vores biskop var kaldet af Gud. Trods min hjerteresorg bad jeg vor himmelske Fader

om hjælp til fortsat at elske, respektere og støtte min biskop. Da jeg bad om det, blev jeg trøstet og følte, at Herren ville hjælpe mig på en eller anden måde.

Min mand og jeg fortsatte i tro, og jeg fik foretaget de nødvendige prøver og undersøgelser, og min operation blev planlagt, trods mine manglende midler. Dagen inden min operation solgte vi vores virksomhed for en god pris, hvilket gjorde, at vi kunne betale for alle mine lægeregninger.

Nu blev det tydeligt, hvorfor min biskop havde været tøvende med at hjælpe. Han handlede efter inspiration for at hjælpe mig til at få en værdifuld åndelig erfaring. Den oplevelse lærte mig at stole på Frelseren, selv når det synes frustrerende og skræmmende. Jeg er taknemmelig for det råd, jeg ikke havde lyst til at høre fra min biskop. Jeg ved nu, at Gud er miraklernes Gud, og at han aldrig lader os i stikken. ■

Navnet er tilbageholdt, Porto Alegre i Brasilien

Tiden var ved at løbe ud for mig, og vi havde ingen penge til den dyre lægebehandling, jeg havde brug for.

Tre nutidige pionerrejser

Sarah Keenan

Mens jeg tjente som missionær i Melbourne i Australien, kom jeg i en menighed, der bestod af internationale studerende. Da de lærte om pionererne i Søndags-skolen, tænkte jeg på, hvor interesserede de ville være – de var næsten alle nyomvendte, og ingen af dem havde nogle forfædre, der havde krydset de nordamerikanske sletter.

Overraskende nok blev mange af de internationale studerende fængslet af historierne. Nogle af dem nævnte, hvordan de kunne relatere til de første hellige på et personligt plan. Akkurat som pionererne var disse internationale studerende nyomvendte, og de havde ofret for at opbygge Kirken i de områder, de boede. For nogle af disse medlemmer var Kirken enten lille eller ikke-eksisterende i deres hjemlande. De var nutidens pionerer, der

skabte en religiøs arv til kommende generationer.

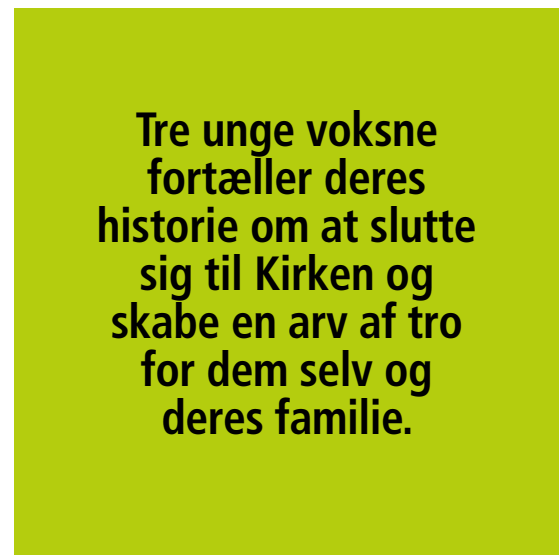
Her er tre beretninger fra konvertitter, der har sluttet sig til rækken af nutidige pionerer.

HÆDRING AF MIN FAMILIE PÅ NYE MÅDER

Nami Chan er fra Taoyuan i Taiwan

Min familie og mange i min slægt i Taiwan er buddhister. Jeg husker, at jeg som ung hjalp med at forberede ofre til forfædre og forskellige guder ved det kinesiske nytår og andre helligdage. Det var en familietradition, og en måde at mindes vores forfædre på og bringe fred og fremgang til min familie.

Da nogle af mine slægtninge sluttede sig til en kristen kirke, havde det først

ingen indvirkning på min familie. Men under Qing Ming-festivalen, hvor man tilbeder sine forfædre og brænder røgelse på deres grav, nægtede mine kristne slægtninge at deltage. De sagde, at de var forpligtet til at følge de ti bud, især »Du må ikke have andre guder end mig« (2 Mos 20:3). Min familie havde ikke

drøftet andre overbevisninger før, men fra den dag var kristendom i min families øjne lig med ødelæggelse af traditioner og blev betragtet meget negativt.

Da jeg kom på universitetet, mødte jeg missionærerne på gaden. Normalt ville jeg ikke have interesseret mig for, hvad de havde at sige, men visse oplevelser havde forberedt mig på at modtage deres budskab. Da jeg mødtes med dem, indvilligede jeg i at bede og læse Mormons Bog, og jeg begyndte at få et personligt vidnesbyrd om det, jeg var blevet undervist om. Men på grund af mine forældres indstilling til kristendom havde jeg ikke lyst til at fortælle dem, at jeg gerne ville døbes. Mange måneder efter mit første møde med missionærerne fortalte jeg endelig mine forældre,

at jeg gerne ville døbes, og at jeg ønskede at tage på mission. De blev oprørte, men jeg vidste, at jeg traf det rette valg.

Jeg har ikke nogen pionerforfædre, men jeg føler, at jeg forstår deres offer. Det er svært at opgive sine traditioner og møde modstand fra sine familied medlemmer. Selv nu fem år efter jeg sluttede mig til Kirken, hvor jeg bl.a. har tjent på mission, støtter min familie stadig ikke helt min beslutning, men de accepterer den nu. At tilslutte mig Kirken har givet mig nye muligheder for at ære min familie ved at lave slægtshistorie og slægtsforskning. Mit vidnesbyrd om Jesus Kristus og hans forsoning har hjulpet mig til at løse de konflikter, jeg måtte have med min familie.

FINDER GLÆDE I EVANGELIET

Harry Guan fra Utah i USA

Jeg voksede op i Kina og betragtede mig selv som kristen, til trods for jeg aldrig kom i kirke. Jeg var interesseret i Gud og Jesus Kristus, og jeg syntes, at den kristne lære var meget trøstefuld.

Da jeg flyttede til USA for at studere på universitetet, begyndte jeg at komme i en kristen kirke af en

ubestemt trosretning. Efter nogle få måneder hørte jeg om Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige fra nogle venner, der overvejede at studere på BYU. Jeg spurgte nogle få studerende i den kristne kirke om de sidste dages hellige, og jeg blev overrasket, da de meget bestemt rådede mig til at holde mig væk fra »mormonerne«. Til at begynde med lyttede jeg til deres råd, men da jeg kiggede på de sociale medier en uge senere, faldt jeg over en tale af ældste Jeffrey R. Holland fra De Tolv Apostles Kvorum. I den tale sagde han, at medlemmer af Kirken bør være respektfulde over for andre religioner (se »Faith, Family, and Religious Freedom«, lds.org/prophets-and-apostles). Da jeg lyttede til ældste Holland, følte jeg det, som jeg nu ved, er Ånden, og jeg besluttede mig for at lære mere om Kirken.

Det endte med, at jeg gik i kirke, og at jeg senere mødtes med missionærerne. Jeg blev rørt af deres undervisning, især om frelsesplanen.

Mine forældre var ikke ligefrem

begeistrede, da jeg besluttede mig for at blive døbt, men de accepterede, at jeg var gammel nok til selv at træffe mine beslutninger. Da mine bedsteforældre besøgte mig i Amerika nogle få måneder senere, var jeg i stand til at undervise dem om evangeliet. De besluttede sig begge for at blive døbt.

Evangeliet har bragt mig så megen glæde, og det har ført mig til min kommende brud. Det har været ethvert offer værd og vil også være det fremover.

BANER VEJEN FOR KOMMENDE GENERATIONER

Brooke Kinikini er fra Hawaii i USA

Jeg blev medlem af Kirken, da jeg var 15 år gammel, men jeg havde gået i kirke og udviklet min tro og mit vidnesbyrd, siden jeg var barn. Selvom jeg var det eneste medlem af Kirken i min familie, elskede mine trofaste venner mig og viste mig et godt eksempel.

Ulig de første pionerer har jeg aldrig måtte traske med en håndkærre over de frosne sletter. Rent faktisk mødte jeg slet ikke modgang, da jeg sluttede mig til Kirken. Jo, jeg mistede nogle venner, og jeg måtte tage i kirke alene og gå alene til seminar. Men når jeg tænker på den indflydelse, det har haft og stadig har på min familie, ved jeg, at det var en af de bedste beslutninger, jeg nogensinde har truffet. Min beslutning om at blive døbt, at blive besejlet i templet og være tro mod min pagter har skabt en kædereaktion, der vil påvirke mine tre smukke børns liv og de fremtidige generationer positivt for evigt.

At være pioner handler om at bane vejen for andre. Jeg kan godt lide at tænke, at en af mange velsignelser, jeg har fået for at være et trofast medlem af Kirken, er, at jeg kan hjælpe andre med at komme til Kristus. En tilsyneladende lille begivenhed – som en dåb af en 15-årig pige i Maui i Hawaii eller en 14-årigs ydmyge bøn i en lund – kan ændre livet for familier i fortiden, nutiden og fremtiden.

En nutidig brug af begrebet pioner er ikke blot forbeholdt konvertitter. Når vi stræber efter at bygge en varig arv af trofasthed for kommende generationer, kan vi alle blive pionerer. ■

Forfatteren bor i Utah i USA.

GØR KRAV PÅ VORES PIONERARV

»Jeg elsker og ærer disse Kirkens tidlige pionerers tro og mod. Mine egne forfædre levede på den anden side af havet dengang ... Ingen af dem rejste over prærien. Men som medlem af Kirken tager jeg med taknemmelighed og stolthed denne pionerarv til mig som min egen.

Med samme glæde tager jeg arven fra Kirkens nutidige pioner til mig, de som bor i alle lande, og hvis egne historier om udholdenhed, tro og offer føjer storslåede, nye vers til koret i Guds riges nationalsang i de sidste dage.«

Ældste Dieter F. Uchtdorf, De Tolv Apostles Kvorum, »Fædrenes tro«, Liahona, maj 2008, s. 70.

Føler du dig afkoblet?

Prøv at sætte tempoet ned

Charlotte Larcabal
Kirkens Tidsskrifter

Hvis I sætter at vente i kø på samme liste over ting, I ikke kan fordrage, som edderkopper og slanger, så er I ikke alene.

Uanset om vi står i kø, sidder fast i trafikken eller venter på bussen, så hader vi at vente.

Heldigvis for os, så er ventetid virkelig blevet til et mareridtsscenario – en frygtet mulighed snarere end en daglig realitet. Vi lever i en tid med ingen ventetid. Teknologi skruer tempoet på alting så meget op, at vi ikke er i stand til at holde opmærksomheden på noget i længere tid end en guldfisk (ja, det stemmer).¹ Når behovet for at vente opstår, prøver vi at udfylde vores tid – almindeligvis ved brug af en mobil enhed.

Der er i sig selv intet galt med teknologi eller effektivitet, men et hastigt tempo og konstante forstyrrelser kan holde os fra noget mere vigtig.

Mere end et smart skriftsted

For ikke så længe siden følte jeg, at jeg rent åndeligt gled væk. Jeg forstod

det ikke. Jeg kom i kirke, lirede mine bønner af og kastede et blik på mine skrifter. Lejlighedsvist følte jeg åndelige tilskyndelser, men i det store og hele følte jeg mig frakoblet.

Når jeg fortalte vor himmelske Fader dette i en oprigtig bøn, kom disse ord til mit sind: »Stands, og forstå, at jeg er Gud« (Sl 46:11).

Det var som om, at ordet *stands* blev fremhævet, understreget og stod med fed.

Jeg havde måske gjort alt det rigtige, men jeg gjorde det i al hast og med overfladisk fokus. Jeg havde tilagt hektisk tilgang til min efterlevelse af evangeliet.

Ingen religiøs udøvelse kunne give mig en dyb åndelig forbindelse, hvis min deltagelse var overfladisk og fraværende. Det var langt mere end et smart skriftsted. For at lære Gud at kende og være forbundet med den guddommelige, gennemborende kundskab, jeg hungrede efter, måtte jeg ned i gear og standse op.

Det var ikke let at give agt på den tilskyndelse. Men det gjorde hele forskellen.

»Jeg elsker at vente,«
har ingen nogensinde
sagt. Men måske
skulle de.

Sæt nu tempoet ned ...

Nefi lærer os, at de, der »*flittigt søger*, skal finde, og Guds hemmeligheder skal blive *udfoldet* for dem ved Helligåndens kraft« (1 Ne 10:19; fremhævelse tilføjet).

Lad os tage det i mindre bidder: At lære Guds hemmeligheder at kende kræver *flittig søgen*. Det er en konstant og bevidst bestræbelse, ikke en enkel google-søgning. Dernæst blottes hemmeligheder ikke bare; de *udfoldes* gradvist. Denne proces tager tid. Og tid er afgørende! *Tiden*, vi tager os til

at granske og søge, giver os *tid* til at koble os til Ånden, gennem hvis kraft svarene kommer.

Præsident David O. McKay (1873-1970) erklærede, at meditation – »dyb, fortsat overvejelse af et religiøst emne« – er »en af de ... helligste døre, gennem hvilken vi går ind til Herrens nærhed.«² Ved at sætte tempoet ned kan vi åbne en dør til åbenbaring.

Vi kan gå ud over verdens udbredte idealer og blive forbundet med det guddommelige. Vi har *brug* for den dør. Vi er nødt til at geare ned.

Det kræver en indsats

For mig betød det at sætte tempoet ned, at jeg knælede ned og udtalte mine bønner højt, når jeg bad. Den ærbødige stilling og mine hørbare

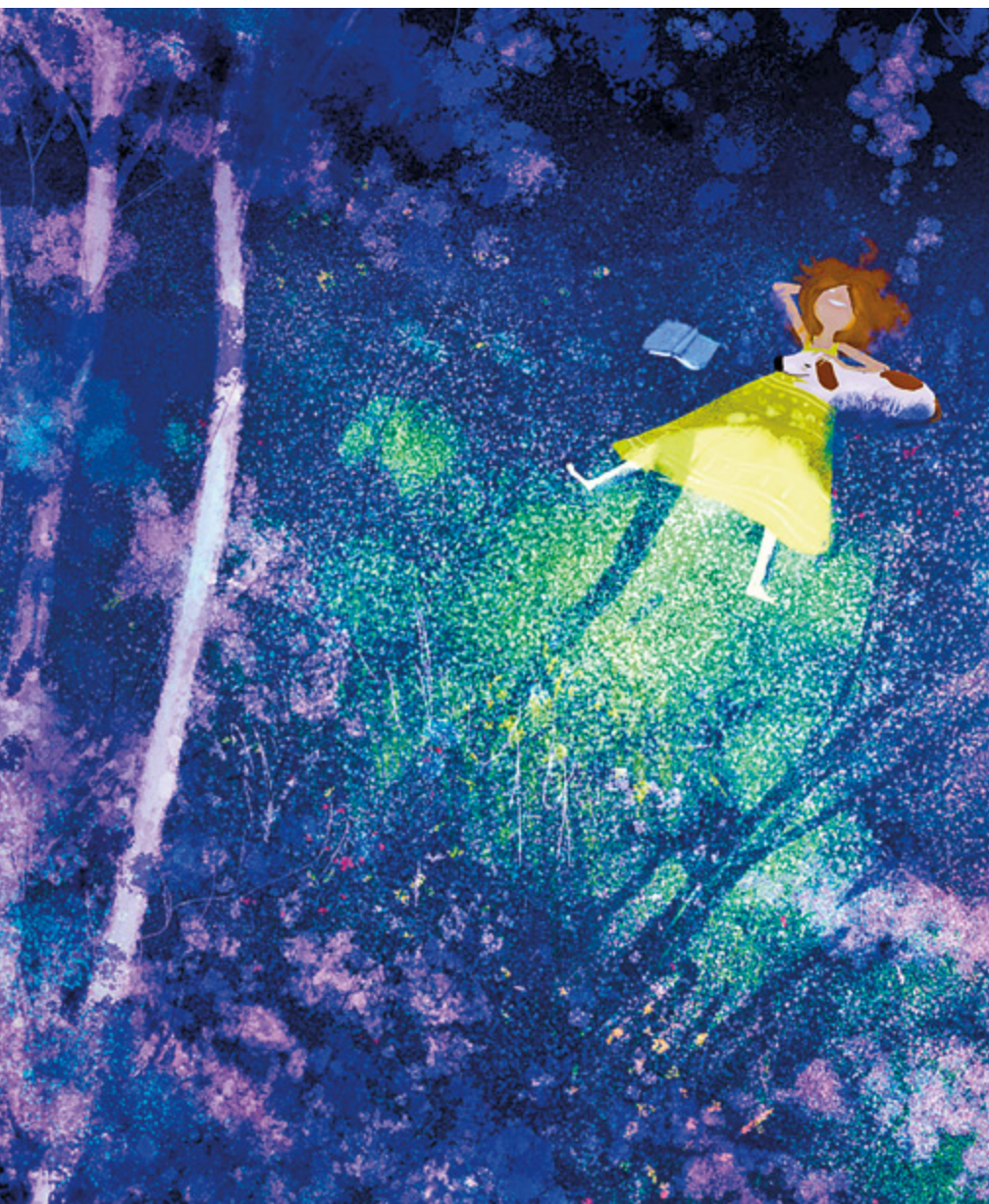
ord hjalp mig til at koncentrere mig mere. Nedsættelse af tempoet betød at studere i de fysiske skrifter og at tage fysiske noter. Det kræver en større indsats og mere tid, og den øgede brug af tid og kræfter hjælper til at »vågne op og vække jeres evner«, og således tillade Ånden og ønsket om sandhed at »virke i jer« og at vidnesbyrdets frø »kan slå rod, så det kan vokse op og frembringe frugt« (Alma 32:27, 37).

Vi kan finde næsten alle informationer med nogle få klik, men åndelig forståelse og omvendelse kræver *tid* og *flid*. *Hvordan* I vil geare ned og til egne evangeliet mere opmærksomhed er ikke vigtigt, det vigtige er at gøre det! Når vi bliver madet med information, udelukker det meget af vores personlige deltagelse i vores egen læring. Vi udelukker muligheder for at koble os til Ånden.

Vi kan visseligt anvende teknologien og dens fremskridt, der gør vores daglige gøremål lettere og gør os i stand til at bruge vores tid mere effektivt. Men vi har ikke råd til at indtage den hektiske livsstil og overfladiske tænkning, der så ofte kommer med den. I stedet for at frygte den nødvendige ventetid kan vi tage den som en mulighed for at sætte tempoet ned, meditere og styrke vores forbindelse med Ånden. ■

NOTER

1. Se Leon Watson, »Humans Have Shorter Attention Span Than Goldfish, Thanks to Smartphones«, *The Telegraph*, 1. maj 2015, telegraph.co.uk.
2. *Kirkens præsidenters lærdomme: David O. McKay*, 2011, s. 32.

Håndtering af svære spørgsmål:

TRE NYTTIGE PRINCIPPER

Sådan søger I svar på en måde, der styrker jeres tro.

Har I nogensinde haft et spørgsmål om evangeliet eller om Kirken? Har I nogensinde bekymret jer for, om jeres spørgsmål var udtryk for, at I ikke har tro nok eller at jeres vidnesbyrd ikke er stærkt nok?

Spørgsmål er en normal og nødvendig del af rejsen gennem jeres liv på jorden. De kan føre til større

indsigt og tro. Dog påvirker jeres indstilling, motivation og søgeproces efter svarene slutresultatet.

Til seminar vil I lære disse tre mesterlæreprincipper, der kan vejlede jer til evige sandheder.

1. Handl i tro

Når I har et spørgsmål, kan I handle i tro ved at vælge at stole på Gud og henvende jer til ham først for svar. Gud svarer »linje på linje, forskrift på forskrift« (2 Ne 28:30). Det er vigtigt at stole på det vidnesbyrd, I allerede har i tider med tvivl.

»Betvivl derfor først jeres tvivl, før I betvivler jeres tro.«¹ – Ældste Dieter F. Uchtdorf

»Hold fast ved det, I allerede ved, og vær stærke, indtil mere viden kommer.«² – Ældste Jeffrey R. Holland

2. Undersøg begreber og spørgsmål ud fra et evangelisk perspektiv

Hvis I overvejer spørgsmål i forbindelse med frelsesplanen og Frelserens lærdomme, kan I begynde at se ting på samme måde som Gud. Det vil hjælpe jer til at genoverveje jeres spørgsmål ved brug af Guds standarder for sandheder frem for verdens.

»Forankring i evig sandhed ... vil give os den fred, der følger af tro på Jesus Kristus, og den

kundskab, at vi er på den vej, der fører til evigt liv.«³ – Præsident Dallin H. Oaks

»Hvis I opdager noget, der synes at blokere for evangeliets lys og glæde i *jeres* liv, så opfordrer jeg jer til at sætte det i et evangelisk perspektiv. Se igennem et evangelisk brilleglas, og vær opmærksomme på ikke at lade ubetydelige og irrelevante ting i livet dække for jeres evige syn på den store plan for lykke.«⁴ – Ældste Gary E. Stevenson

3. Søg yderligere forståelse gennem guddommeligt anviste kilder

Gud har givet jer mange kilder til brug for at søge sandheden. De tæller blandt andet Helligånden, skrifterne, jeres familie, kirkeledere, ja selv kilder uden for Kirken kan styrke jeres tro på Jesus Kristus. Når I kigger efter svar, så sørg for at

skelne mellem upålidelige kilder og pålidelige kilder, som vil styrke jeres tro og byde Helligånden ind i jeres liv.

»Rige frugter ... kommer gennem dine anstrengelser for at udvide, forstærke og øge din forståelse af

sandheden. Brug skrifterne og profeternes udtalelser til at øge din viden.«⁵ – Ældste Richard G. Scott (1928-2015).

»Vi søger bestandigt sandhed fra alle gode bøger og andre gode kilder. »Hvis noget er dydigt, elskeligt, værd at tale godt om eller rosværdigt, så tragter vi efter det.«⁶ – Ældste Dieter F. Uchtdorf

Prøv det selv og se!

Følgende eksempler viser, hvordan det kan gøres. Bemærk, at det ikke er uddybende svar, blot eksempler på, hvordan en ung mand eller pige selv kan prøve at søge svar på spørgsmål. I vil ønske

at fortsætte med at studere og bede om de emner, I har spørgsmål omkring, for at finde svar og styrke jeres vidnesbyrd.

Hvorfor tillader en kærlig himmelsk Fader, at der sker dårlige ting?

Handl i tro: Jeg har følt Guds kærlighed til mig og ved, at han lever, selvom jeg ikke forstår, hvorfor Gud lader dårlige ting ske.

Undersøg begreber og spørgsmål ud fra et evangelisk perspektiv: Handlefrihed er en vigtig del af frelsesplanen. Gud sendte os til jorden for at få erfaringer gennem prøvelser, ved at træffe valg og modtage et fysisk legeme. Det, at han har givet mennesker lov til selv at træffe beslutninger, gør, at folk sommetider træffer dårlige valg og påvirker andre menneskers liv. Og prøvelser, der ikke er et resultat af dårlige valg – såsom naturkatastrofer, handicap og død – kan være en mulighed for os til at styrke vores vidnesbyrd og stole på Gud.

Søg yderligere forståelse gennem guddommeligt anviste kilder:

Hvad siger skrifterne og nutidsprofeter om, hvorfor vi går igennem svære ting? »Din modgang og dine trængsler skal kun vare et øjeblik, og så skal Gud, hvis du udholder dem vel, ophøje dig i det høje« (L&P 121:7-8). Ældste Jeffrey R. Holland fra De Tolv Apostles Kvorum har sagt: »Gud overlader os aldrig til os selv, efterlader os aldrig uden hjælp i de udfordringer, vi står overfor.«⁷ Jeg kender ikke årsagen til alle mine prøvelser, men jeg tror på, at Jesus Kristus udvirkede forsoningen for mig og alle andre. Jeg kan henvende mig til ham og vor himmelske Fader for at få fred og støtte i mine prøvelser (se Alma 7:11-12).

Hvordan kan jeg vide, om Helligånden taler til mig?

Handl i tro: Selvom det sommetider er svært at vide, om jeg modtager inspiration, ved jeg fra andres vidnesbyrd og studium af skrifterne, at Ånden vil hjælpe mig til forstå, hvis jeg prøver på at høre hans råd.

Undersøg begreber og spørgsmål ud fra et evangelisk perspektiv: Gud har givet os Helligåndsgaven, så vi kan modtage inspiration til at gøre det rigtige. Hvis jeg får en tilskyndelse til at gøre noget godt, kan jeg vide, at det kommer fra Ånden, selvom det lyder som mine egne tanker.

Søg yderligere forståelse gennem guddommeligt anviste kilder: I skrifterne står der: »Vær du ydmyg, så skal Herren din Gud lede dig ved hånden og give dig svar på dine bønner« (L&P 112:10). Ældste David A. Bednar fra De Tolv Apostles Kvorum har sagt, at et »oprigtigt ønske og værdighed indbyder åbenbaringsens ånd ind i vores liv.«⁸ Hvis jeg prøver at være ydmyg og gøre mit bedste for at være værdig til Ånden, vil Herren lede mig til svarene. Han vil lære mig, hvordan Ånden specifikt taler til mig.

Konklusion

Spørgsmål er ikke et tegn på manglende tro; de er ofte en indikation på et voksende vidnesbyrd. Når I handler i tro, undersøger begreber og spørgsmål ud fra et evangelisk perspektiv og søger yderligere forståelse gennem guddommeligt anviste kilder, kan I finde nyttige svar på jeres spørgsmål og større tro på Jesus Kristus. ■

NOTER

1. Dieter F. Uchtdorf, »Kom, slut jer til os«, *Liahona*, nov. 2013, s. 23.
2. Jeffrey R. Holland, »Jeg tror«, *Liahona*, maj 2013, s. 94.
3. Se Dallin H. Oaks, »Hvad hjertet er fuldt af«, CES-foredrag for unge voksne, 8. feb. 2013, lds.org/prophets-and-apostles.
4. Gary E. Stevenson, »Åndelig formørkelse«, *Liahona*, nov. 2017, s. 47.
5. Richard G. Scott, »Opnå åndelig videns«, *Stjernen*, jan. 1994, s. 88.
6. Dieter F. Uchtdorf, »Hvad er sandhed?«, CES-foredrag for unge voksne, 13. jan. 2013, broadcasts.lds.org.
7. Se Jeffrey R. Holland, »Engles betjening«, *Liahona*, nov. 2008, s. 31.
8. Se David A. Bednar, »Åbenbarelsens ånd«, *Liahona*, maj 2011, s. 87.

SE, HVORDAN DET VIRKER

Se videoen »Madison's Story« om, hvordan en ung pige går igennem den proces at finde svar på sine spørgsmål. Besøg lds.org/go/71853.

*Hvordan skulle jeg kunne
tage mig af nogen med så
negativ en indstilling?*

DA DET VAR SVÆRT AT TJENE

Lyka T. Valdez

Noget af det sværeste, jeg nogensinde har skulle overvinde, var min ligegyldige indstilling. Hvis jeg ikke gik op i, hvad jeg lavede, var jeg kold og utålmodig over for folk.

Det ændrede sig helt, da jeg i en skoleferie blev bedt om at tage mig af min 76-årige bedstefar. »Dadi,« som vi kaldte ham, havde haft en hjerneblødning, der gjorde ham lam i den ene side. Da min familie bad mig om at passe ham i to måneder, anede jeg ikke hvordan!

Jeg måtte tidligt op om morgenen for at lave morgenmad og ordne hans bad og hans medicin. Jeg hjalp ham med at gå hans daglige øvelsesrunde. Eftersom han havde så svært ved at bevæge sig, var jeg ved hans side hele tiden, også når han skulle i bad og på toilettet. Som 18-årig pige var det den sværeste del af det.

Udover alt dette var han også svær at omgås. Han er ikke medlem af Kirken og har andre principper, end jeg har. Han var en bitter mand – han råbte altid, smilede aldrig og sagde konstant: »Jeg dørl!« På grund af hans indstilling var det svært for os at opbygge et nært forhold.

Til at begynde med gjorde jeg alt for at undslå mig, men det nyttede ikke noget. Så jeg besluttede mig for at ændre min indstilling og gøre mit bedste.

Efter en uge med denne nye indstilling blev det en fornøjelse for mig at hjælpe Dadi. Min tålmodig blev større, og jeg forstod bedre hans trængsler. Når jeg hjalp ham, holdt jeg op med at tænke på, at det var en byrde at være sammen med ham, men så det som en chance for at få en god tid med ham.

Dadi ændrede sig også. Den gnavne gamle mand blev en smilende, venlig bedstefar. Han endte endda med at kunne lide at høre på Especially for Youth-sange!

En aften kunne jeg høre, at han lavede noget larm, så jeg så ind til ham for at se, hvad der skete. Han bad for første gang. Jeg blev inspireret af hans forandring hver dag.

Nu er jeg tilbage på universitetet, men jeg tager stadig hen og besøge Dadi med min familie to gange om måneden. Vi spiser med ham og synger for ham. Hans helbred er blevet værre, så nu er det bedste, jeg kan gøre for at hjælpe ham, at bede for ham.

Jeg er taknemmelig for den mulighed, jeg fik for at passe Dadi, for det hjalp mig til at se, hvad jeg er i stand til at give. Kærlighed er en meget stærk kraft – den blødgjorde både mit og Dadis hjerte. Jeg har lært vigtigheden af at ofre og vise medfølelse. Næstekærlighed letter i sandhed hvert et hjerte! ■

Forfatteren bor i Santiago i Filippinerne.

TJEN JERES FAMILIE

»Begynd jeres tjeneste i jeres eget hjem og med jeres egen familie. Det er de forhold, der kan blive evige. Selv hvis – og måske især hvis – jeres familiesituation ikke er så god, så kan I finde måder at tjene, opløfte og styrke på. Begynd der, hvor I er, elsk dem, som de er, og forbered jer til den familie, I ønsker at få i fremtiden.«

Bonnie L. Oscarson, tidligere hovedpræsident for Unge Piger, »Behovene foran os«, oktoberkonferencen 2017, s. 27.

1. BRUG SKRIFTERNE OG NUTIDSPROFETERS LÆRDOMME (SE L&P 52:9). Det er kernen i jeres tale. Når alt kommer til alt, er det en af hovedårsagerne til, at vi kommer i kirke – at undervise og lære om Jesu Kristi evangelium. I kan studere jeres emne ved hjælp af Guide til skrifterne (på scriptures.lds.org) og generalkonferencetalerne (søg på emnet på gc.lds.org). Sørg for, at I forstår de skriftsteder og citater, I planlægger at bruge i jeres tale. Spørg jeres forældre eller ledere i Kirken, hvis I har brug for hjælp.

2. INDBYD ÅNDEN. Det er altid en god idé at bede og forberede sig på at have Ånden med jer, når I taler. Ånden beroliger ikke alene jeres nerver, men han vidner også om sandheden (se L&P 42:14). Indbyd Ånden til jeres nadvermøde ved at bære vidnesbyrd om det, I tror er sandt.

3. TÆNK PÅ EN PERSONLIG HÆNDELSE. En af de bedste måder at knytte forbindelse til andre mennesker er ved at fortælle historier. Vi kan godt lide at høre om andres erfaringer, og hvordan deres liv er. Så prøv at tænke på en sjov, unik eller udfordrende oplevelse, I har haft, der har relation til det evangeliske princip, I har fået til opgave at tale om. Hvad lærte I af denne oplevelse? Hvordan hjalp den jer? Det er en god måde at indlede jeres tale på, hvis I kæmper med, hvordan I skal begynde.

4. ØVELSE GØR MESTER! Når I har skrevet jeres tale, kan I måske øve jer ved at sige den højt for jer selv og derefter for en i familien eller nogle venner. Sådan kan I finde ud af, om jeres tale overholder den anviste tid, og om I har brug for at gøre noget tydeligere. Hvis det er i orden med jeres biskop, kan I eventuelt prøve at tage hen i kirken på forhånd og gennemgå jeres tale på talerstolen!

7

RÅD I FORBINDELSE MED AT HOLDE EN TALE

Skal I snart tale ved nadvermødet? Prøv disse tip.

Sarah Hanson

Jeg ved, hvordan I har det, men når jeg bliver bedt om at tale til nadvermødet, bliver jeg virkelig nervøs – ikke for at skrive talen, men for at *holde* talen. Jeg bekymrer mig altid for ting som: »Er jeg for kedelig? Hvad nu hvis jeg glemmer at sige noget? Hvad nu hvis jeg kludrer i et ord?«

Kender I det? (Jeg er forhåbentlig ikke den eneste). Hvis jeg er, er det ikke verdens ende! Se, om I kan bruge disse 7 råd til at gøre jeres talegaver og taler bedre og mere engagerende.

5. UNDGÅ AT INDLEDE MED: »JEG HAR IKKE LYST TIL AT VÆRE HER.« Denne indledning kan antage mange forskellige former, men de fleste lyttere fanger den alligevel med det samme. Den kommer almindeligvis som noget i retning af: »Da biskoppen spurgte, om jeg ville tale, prøvede jeg at komme i tanke om en undskyldning.« De fleste medlemmer af Kirken kan sætte sig ind i, hvor ubekvemt det er at holde en tale, men når I grundlæggende siger: »Jeg vil ikke være her,« kan folk høre det som: »Vær venlige ikke at lytte til mig.« Det er bedst at undgå den slags indledninger helt - vis begejstring for jeres emne!

6. TAL TYDELIGT. Det er ikke ualmindeligt, at man taler for hurtigt eller for lavt på grund af nerver. Det kan jeg virkelig sætte mig ind i! Men det er vigtigt at tale tydeligt, når I holder jeres tale, så menigheden kan forstå jer. Træf et bevidst valg om at sætte tempoet ned, udtale jeres ord og rette jeres stemme ud ad (selv med en mikrofon er det muligt at tale for stille). Folk vil gerne høre, hvad I har at sige!

7. KIG OP. Øjenkontakt er en meget vigtig del af god kommunikation. Det viser, at I er oprigtigt fokuseret og interesseret i en samtale. Det betyder bestemt ikke, at I skal have øjenkontakt med alle i forsamlingen, når I taler, men når I jævnligt kigger op og bagud i salen, bliver I meget mere interessante som talere. Undgå at have øjnene stift rettet på jeres notater! De, der lytter, vil gerne se jeres smil, ikke blot jeres isse.

Selv med disse syv råd kan det stadig ske, at I kløjes i et ord eller får øje på en, der får sig en lur på tredje række. Men gør det jer til forfærdelige talere? Selvfølgelig ikke!

Når vi kommer lidt ud af vores vante og trygge rammer, er det normalt at føle sig nervøs eller lave små fejl. Men så længe I gør jeres bedste og indbyder Ånden, betyder det ikke noget, hvis I hakker i det eller glemmer at sige noget. I udfører Guds værk og hjælper hans børn med at lære mere om evangeliet!

Hvis I underviser og vidner om det, I tror på, vil alt udarte sig storartet. ■

Forfatteren bor i Utah i USA.

Hvad foretager vi os i templet?

Templet er et helligt sted, hvor vi kan komme vor himmelske Fader og Jesus Kristus nærmere. I templet undervises vi om vigtige sandheder, deltager i præstedømmeordinancer (hellige ceremonier) og indgår pagter (aflægger hellige løfter) med Gud, som forbereder os på at vende tilbage til hans nærhed.

Vi kan både udføre tempelordinancer for os selv og vores forfædre. Unge kan for eksempel deltage i dåb på vegne af deres forfædre og andre, som ikke havde muligheden for at blive døbt med behørig myndighed, da de var i live. For voksne er der andre tempelordinancer som begavelse og beseglinger (såsom tempelægteskab).

Dåb og bekræftelse for vores forfædre

Dåb og bekræftelse er afgørende for alle, der er ansvarlige, som har levet på jorden, for at blive frelst (se Joh 3:5). Dog er mange døde, uden at de fik mulighed for at høre om evangeliet eller modtage de frelsende ordinancer. Takket være Jesu Kristi nåde og barmhjertighed er der beredt en vej, hvorved alle kan modtage disse velsignelser. I templer kan værdige medlemmer af Kirken udføre dåb på vegne af de døde. I ånde verden forkyndes evangeliet (se L&P 138) og de, der hører det, kan vælge at acceptere det og de ordinancer, der udføres på vegne af dem.

HVORDAN FORBEREDER I JER?

Hvordan kan overholdelse af jeres dåbspagter forberede jer til at modtage templets velsignelser?

.....

Hvad har I ellers brug for at gøre for at blive klar til at modtage tempelordinancer?

.....

Gælder jeres tempelanbefaling? Hvis I ikke har en anbefaling, kan I træffe aftale med jeres biskop eller grenspræsident.

.....

Lær mere om at komme i templet for første gang ved at gå ind på »*Inside Temples*« på lds.org/temples.

TEMPLET: ET SYMBOL PÅ VORES TRO

»Hvert tempel er et symbol på vores tro på Gud og et bevis på vores tro på et liv efter døden. Templet er målet for enhver aktivitet, enhver lektion og ethvert udviklingskridt i Kirken. Hele vores indsats med at forkynde evangeliet, fuldkomngøre de hellige og forløse de døde fører til det hellige tempel.«

Præsident Russell M. Nelson, »Bered dig på templets velsignelser«, *Liahona*, okt. 2010, s. 41.

Begavelse

Ordet *begavelse* betyder gave. Tempelbegavelsen er en gave fra Gud, hvorigennem han giver dig særlige velsignelser, herunder »kraft fra det høje« (L&P 95:8).

Når man tilslutter sig Kirken, modtager man to ordinancer – dåb og bekræftelse. Tempelbegavelsen modtages også i to dele. Først modtager man den forberedende ordinance, hvor man bliver symbolsk og ærbart »vasket« ren og modtager særlige velsignelser omkring sin guddommelige herkomst og sit evige potentiale. I den anden del modtager man den resterende del af begavelsen, hvor man lærer mere om frelsesplanen, deriblandt skabelsen, formålet med jordelivet og Jesu Kristi mission og forsoning.

Under begavelsen afgiver vi højtidelige løfter om at adlyde Gud, følge Jesus Kristus, være kyske og dydige og hjælpe med at opbygge Guds rige. Hvis vi holder vores pagter, har vi løftet om at modtage alle Guds evige velsignelser.

Beseglinger

Familien er central i Guds plan for vores lykke. At forene familier for evigt er kronjuvelen, og den velsignelse gøres mulig i templet gennem præstedømmets myndighed til at besegle – den samme myndighed, som Jesus fortalte sine apostle om (Matt 16:19). Tempelbeseglinger gør ægtemænd og hustruer og børn og forældre i stand til at være sammen for evigt, hvis de er trofaste mod deres pagter. ■

Jeg vidste, at jeg burde elske sabbatten, men jeg vidste ikke hvordan.

Et tilfælde af SØNDAGSDE

Alyssa Nielsen

Skrifterne siger, at sabbatsdagen er en hellig dag, en frydefuld dag, en hvilens dag og en glædens dag.¹ Men for nogle få år siden, i mine sene teenageår, syntes jeg, at søndage var forfærdelige. I stedet for fred følte jeg mig stresset. I stedet for glæde følte jeg tristhed. I stedet for håb følte jeg skyld. Jeg havde alle symptomer på søndagsdepression.

Hver søndag morgen gemte jeg mig pinligt længe under dynen, indtil jeg endelig accepterede, at det var

søndag, og jeg skulle se at komme i kirketøjet. I kirken så jeg tilbage på den forgangne uge. Under nadveren sad jeg og regnede mine fejl sammen, og jeg blev aldrig færdig, inden den første taler gik op på talerstolen. Resten af kirketiden blev en kamp for ikke at blive kvalt af tårer, efterhånden som skyldfølelsen tog til med den nye ærgrelse over at føle sig så elendigt tilpas i kirken.

Det var det samme om eftermiddagen. Jeg følte skyld over tidligere

valg, stress omkring fremtidige valg og tristhed over min nuværende situation. Uden skole eller andre aktiviteter til at distrahere mig brugte jeg min tid på at dvæle ved det negative.

Efter jeg havde lyttet til, læst og genlæst præsident Russell M. Nelsons tale ved oktoberkonferencen i 2015 om, hvordan sabbatsdagen er frydefuld, bad jeg om fred omkring og kærlighed til sabbatten i stedet for den elendighed, jeg følte.² Og der kom et svar.

FOTOILLUSTRATION: DAVID STOKER

PRESSION

Fokus på vor himmelske Fader og Jesus Kristus

Jeg følte mig tilskyndet til at ændre mit fokus fra min sorg til mit forhold til vor himmelske Fader og Frelseren. Frem for at granske mine fejl tog jeg mig tid til at tænke over deres engagement i mit liv.

Når de negative tanker meldte sig, gentog jeg over for mig selv, hvad jeg vidste og troede på omkring Gud og Jesus Kristus: Jeg er Guds kære barn. Han elsker mig. Jesus Kristus er min bror, og

han har sonet for mig. De ønsker, at jeg skal være glad og vende tilbage til dem. Sabbatten er en gave fra Gud.

Jeg begyndte at udøve tro på dette vidnesbyrd.

Aktiv accept af nadveren

Ændringen af mit fokus ændrede også min tilgang til nadveren. I lang tid havde jeg brugt nadveren som afstraffelsestid af mig selv. Men det er ikke formålet med den. Nadveren er en helig ordinance til at forny vores pagter.

Det er en mulighed for at blive ren igen igennem Jesu Kristi forsoningskraft. Ved at fokusere på ordinancen og pagten med tro og et omvendt hjerte indså jeg, at nadveren tilbød en fred, når jeg tog imod tilgivelsens gave, holdt mine pagter og modtog Herrens Ånd (se L&P 20:77, 79).

At tænke på Kristi forsoning under nadveren medbragte endnu en gave. Ikke alene kunne jeg blive tilgivet, men jeg kunne også blive helbredt, for min Frelser påtog sig min smerte og mine skrøbeligheder (se Alma 7:11-12). Gennem hans forsoning og nadveren kunne jeg finde fred og styrke på sabbatten – og enhver anden dag – frem for stress og tristhed.

Og jeg fandt den fred. Min Frelser er der for mig om søndagen og altid!

Udøv udholdenhed og tro

Det var ikke noget, der lige blev ordnet på en uge. Det var en kamp, og det tog tid. »Men håber vi på det, vi ikke ser, venter vi på det med udholdenhed« (Rom 8:25). Jeg blev ved med at arbejde på mit fokus og bede om at føle fred på sabbatten.

Med tiden fandt jeg fred og glæde på den hellige dag, men jeg kunne ikke stoppe der, da jeg ellers ville falde tilbage i det gamle søndagsmønster. Hver uge kræver et aktivt fokus på Frelseren og formålet med sabbatten, men jeg ved, at løftet om fred og glæde er sandt. ■

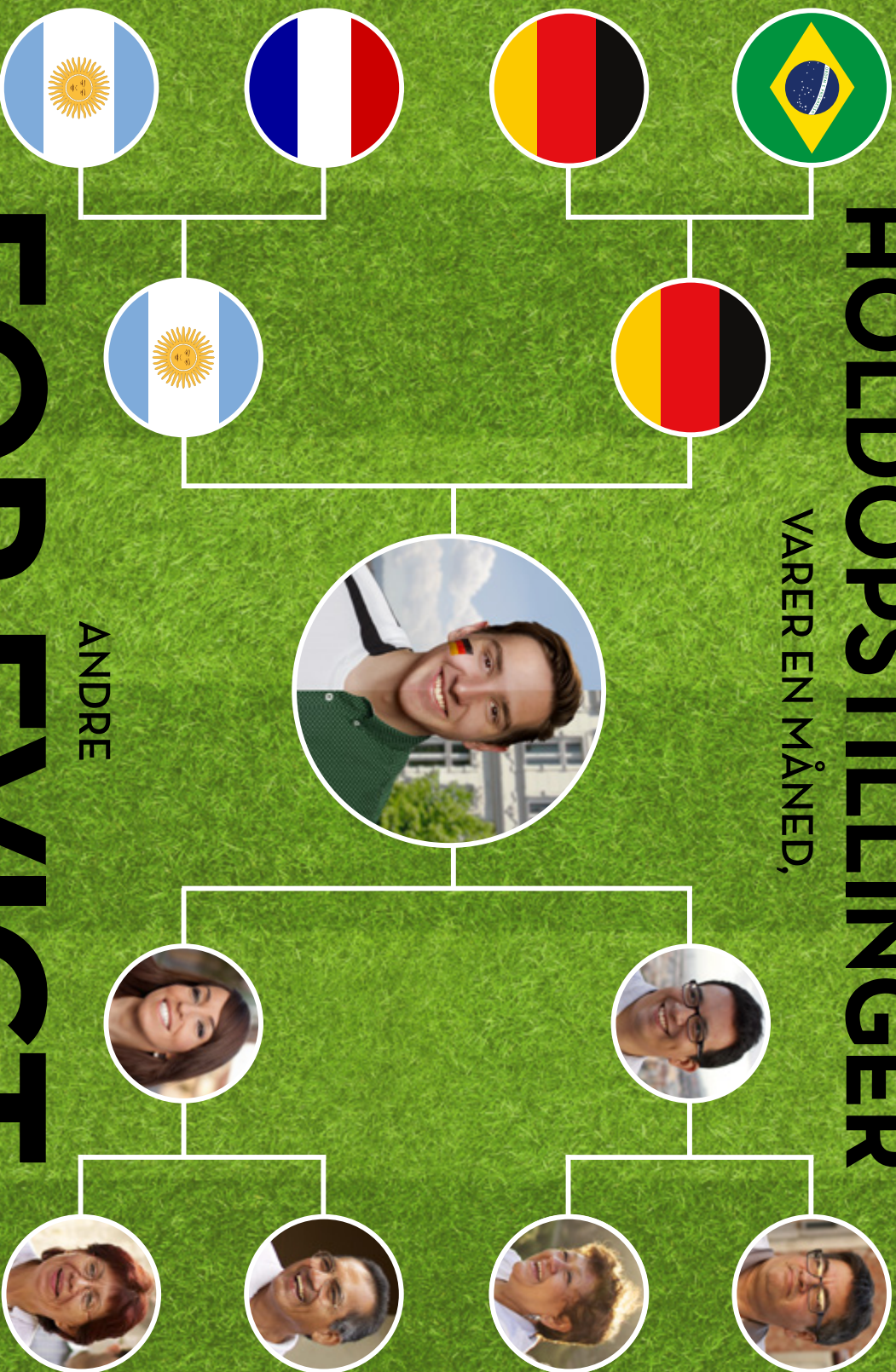
Forfatteren bor i Utah i USA.

NOTER

1. Se 2 Mos 20:11; 2 Mos 31:15; 3 Mos 23:32; Es 58:13; L&P 59:13.
2. Se Russell M. Nelson, »Sabbatten er frydefuld«, *Liahona*, maj 2015, s. 129-132.

HOLDOPSTILLINGER

NOGLE
VARER EN MÅNED,

ANDRE

FOR EVIKT

Denne holdopstilling repræsenterer World Cup 2014 og er ingen forudsigtelse om fremtidige turneringer.

Du kan blive tempelværdig

Ældste Quentin L. Cook

De Tolv Apostles Kvorum

Det er vores store ønske, at medlemmer af Kirken vil leve, så de er værdige til en tempelanbefaling. Se ikke på templet som et fjernt og måske uopnåeligt mål. De fleste medlemmer kan ved at samarbejde med deres biskop leve op til alle de retskafne krav på relativ kort tid, hvis de har ønsket og viljen til at blive værdige og fuldt ud omvende sig fra deres overtrædelser. Det omfatter at være villig til at tilgive sig selv og ikke fokusere på vores ufuldkommenheder eller synder, som om de diskvalificerer os fra nogensinde at træde ind i et helligt tempel.

Frelserens forsoning blev udført for alle Guds børn. Hans forløsende offer tilfredsstillende retfærdighedens krav for alle, der virkelig omvender sig. Skrifterne beskriver dette meget smukt:

»Er jeres synder som skarlagten, kan de blive hvide som sne« (Es 1:18).

»Og [jeg] husker ikke længere på [dem]« (Jer 31:34).

Vi forsikrer jer om, at efterlevelse af retskafne principper vil bringe jer og jeres familie lykke, tilfredshed og fred. Medlemmer, både voksne og unge, bekræfter selv deres værdighed, når

de besvarer spørgsmålene til tempelanbefalingen. Det afgørende krav er at styrke vores vidnesbyrd om Gud Faderen, hans Søn, Jesus Kristus, og gengivelsen af hans evangelium og at opleve Helligåndens betjening.

Vi ønsker, at alle ved, at vi inderligt ønsker, at alle foretager de nødvendige forandringer, så de er værdige til at komme i templet. Gennemgå i bøn, hvor I er i jeres liv, søg Åndens vejledning og tal med jeres biskop om at forberede jer til templet. Præsident Thomas S. Monson (1927-2018) sagde: »Der [er] ikke noget vigtigere mål for jer end at arbejde hen imod at være værdig til at besøge templet.«¹

Jeg beder til, at vi alle vil ære Frelseren og foretage enhver nødvendig ændring for at se os selv i hans hellige templer. Vi kan ved at gøre det opfylde hans hellige hensigter og forberede os selv og vores familie til alle de velsignelser, Herren og hans kirke kan skænke os i dette liv og i evigheden. ■

Fra en tale ved aprilkonferencen 2016.

NOTE

1. Thomas S. Monson, »Det hellige tempel – Et fyrtårn for verden«, aprilkonferencen 2011.

Født i
Logan i Utah
den 8. september 1940

Fra 1960 til 1962
tjente han i
Den Britiske Mission, og ældste Jeffrey R. Holland var en af hans kammerater.

Opretholdt som
medlem af **De Tolv Apostles Kvorum**
den 6. oktober 2007

Spillede i statsfinalen i både
football
og
basketball
i high school

Han giftede sig med
Mary Gaddie i
templet i Logan i Utah
den 30. november
1962

Han har **3 børn** og
11 børnebørn

Isabelles rejse

Jessica Larsen

Baseret på en virkelig hændelse

Brasilien, 1992

Isabelle missede med øjnene mod den blå himmel. Der var ikke en sky i sigte. Hun slikkede sine tørre læber.

Hendes forældre talte sagte med præsident Santiago, stavspræsidenten. Bådens motor larmede så meget, at hun ikke kunne høre dem. Men hun vidste, hvad de talte om. De var løbet tør for drikkevand.

Isabelle prøvede at koncentrere sig om, hvorfor de foretog rejsen. De skulle til templet for at blive besejlet som familie! Hun kunne huske, at hun havde hørt sine forældre tale om det smukke tempel i São Paulo, lige siden hun var lille. Det lød næsten som et eventyr at skulle derhen. Isabelles familie boede trods alt i Manaus, dybt inde i Amazonas regnskov, og templet lå mere end 3000 km væk.

Så havde præsident Santiago planlagt en seksdages rejse derhen. Flere end 100 medlemmer havde valgt at tage med. »Det kommer til at koste noget,« havde *Mamãe* sagt til hende. »Men ofre bringer velsignelser.«

Til at begynde med var rejsen spændende. De sov i hængekøjer på båddækket, sang salmer og læste i skrifterne.

Men så slap drikkevandet op, og vandet i floden var for snavset til at drikke.

Isabelle kunne mærke, at *Mamãe* rørte hendes arm. »Præsident Santiago vil samle os alle sammen,« sagde hun. »Vi vil bede om regn.«

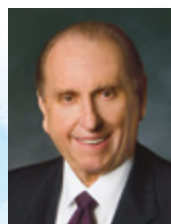
Isabelle sluttede sig til gruppen, og de begyndte at bede. Da de var færdige med at bede, kunne hun mærke en kold vind kilde hende i nakken. Hun løb hen til den ene side af båden og gispede. Grå stormskyer var på vej imod dem. Snart styrtede regnen ned! Hun åbnede munden for at fange regndråberne med sin tunge.

»Skynd dig!« råbte *Mamãe*. »Find spande, gryder – hvad som helst!«

Isabelle snuppede en gryde og stak den frem. Hun ville gerne samle så meget vand, hun kunne. Alle arbejdede sammen, grinte og jublede. Snart havde de en vældig soppefester! Uvejret varede i 15 minutter. Det var længe nok til, at de fik alt det vand, de havde brug for. Det var et mirakel.

Snart efter kom båden i land. Men de skulle stadig rejse 2500 km mere. Alle steg om bord på en bus, der skulle tage dem resten af vejen. I dagevis bumpede

Rejsen ville blive lang og farlig, men at nå frem til templet ville være anstrengelserne værd.

UVURDERLIGE VELSIGNELSER

»Templets velsignelser er uvurderlige.«

Præsident Thomas S. Monson, »Templets velsignelser«, *Liahona*, maj 2015, s. 93.

bussen ud ad de ujævne veje. En gang svingede den så voldsomt, at forruden gik i stykker. Sommetider kørte de igennem varme, overbefolkede byer. Men der var vejene i det mindste ikke så dårlige!

Alle var altid taknemmelige, når de gjorde stop i en by eller landsby for at spise. De spiste i kirkebygninger eller sammen med medlemmer af Kirken langs vejen. Den første aften ankom de så sent, at Isabelle var bange for, at der ikke var nogen, der ventede. »Du skal ikke være bekymret,« sagde *Mamãe* med et træt smil. »Se!«

Grenspræsidenten og kirkemedlemmerne stod linet op langs vejen. De holdt et banner op, hvor der står »Ofre bringer velsignelser.« Isabelle smilede, *Mamãe* havde ret!

Efter tre dages bumpen nåede de endelig frem til São Paulo. Isabelle stod op på sit sæde, så hun bedre kunne se, da bussen drejede rundt om hjørnet. Pludselig råbte alle i bussen: »*O templo! O templo!*« De kunne se det høje tynde tempelspir knejse over rækkerne med palmetræer. Solen skinnede på den gyldne engel Moroni.

Alle var udmattede, men ingen ville hvile. De ville besegles lige med det samme. Da det blev Isabelles families tur til at blive beseglet, tog hun omhyggeligt hvidt tøj på. Da hun gik ind i beseglingsværelset, så hun, hvordan hendes far strålede. Glædestårer strømmede ned ad *Mamães* kinder. Deres rejse havde været både lang og farlig. »Men det var det offer værd,« tænkte Isabelle. Hun smilede, da hun indtog sin plads for at blive beseglet til sin familie for evigt. ■

Forfatteren bor i Texas i USA.

I 2012 blev der bygget et tempel i Manaus i Brasilien, hvor Isabelle voksede op. På det tidspunkt var Isabelle og de andre børn voksne og havde selv stiftet familie. Mange af dem kom for at se det smukke nye tempel og mindes deres egen rejse.

Jenna Koford

Baseret på en virkelig hændelse

»Jeg har familie her på jord, hver og en er god mod mig«
(Børnenes Sangbog, s. 98).

»Andrew! Bussen er her!« råbte Nana.
Andrew ræsede ud ad døren. Han vinkede farvel
til Nana, Papa og hans lillesøster, Amy. Amy var for lille til
at gå i skole, så hun var hjemme med Nana og Papa.

Andrew var glad for at gå i skole. Han kunne lide at
lege med sine venner i frikvarteret. Han kunne godt lide
sin lærer, frk. Kimball.

Efter morgenens frikvarter sagde frk. Kimball: »I næste
uge har vi Tag en forælder med i skoledag. Når jeres
forældre kommer, så sørg for, at de medtager noget fra

Andrew gruede
for klassens Tag
en forælder
med i skoledag.

Agtværdige
bedsteforældre

deres arbejde, som de kan vise os. Vi glæder os til at høre fra dem!»

Andrew blev rød i hovedet. Han havde ikke meget at sige om sine forældre. Han huskede ikke meget om sin mor. Hun forsvandt, da han var lille. Og Andrew kendte ikke sin far.

Andrew lyttede, da de andre børn talte om deres mor og far. Tonys mor var brandmand og Jessicas far arbejdede i zoologisk have. Alle håbede, at hendes far ville komme med en abe eller et dovendyr.

»Hvad med dine forældre?« spurgte Tony Andrew.

Andrew kiggede ned på sine fødder. Han trak på skuldrene. »Jeg bor hos mine bedsteforældre.«

Andrew elskede Nana og Papa, men de havde ikke seje jobs. Nana solgte tæpper og babytøj. Papa kørte med mad. Andrew gruede for klassens Tag en forælder med i skoledag.

Den aften læste Andrew det første kapitel i Mormons Bog: »JEG, Nefi, der er født af agtværdige forældre ...« (1 Ne 1:1).

»Jeg bor ikke sammen med mine forældre,« tænkte Andrew. »Jeg bor bare sammen med Nana og Papa.«

I det samme kom Amy ind på Andrews værelse med et varmt tæppe. Hun holdt det oppe, så Andrew kunne se det. »Nana lavet!«

»Ja, Nana har lavet dette tæppe til dig.« Andrew smilede forsigtigt.

Han tænkte på alle de rare ting, Nana gjorde for ham – hun lavede morgenmad til ham inden skole, hjalp med lektierne og legede med ham og Amy. Nana var meget som en mor.

Så tænkte Andrew på Papa. Papa læste godnathistorier for Andrew hver aften. Han hjalp også med lektierne. Han havde også lært Andrew at køre på cykel. Papa var meget som en far.

Andrews smil bredte sig. Han var virkelig taknemmelig for Nana og Papa. Han var stadig nervøs ved tanken om at tage en af sine bedsteforældre med i skole. Men det skulle nok gå. »Jeg har måske ikke agtværdige forældre, men jeg har agtværdige bedsteforældre, og det er noget særligt,« tænkte Andrew.

Da det blev Tag en forælder med i skoledag, satte Andrew sig på bagerste række sammen med Papa og lyttede til de andre børns forældre. Tonys mor kom i sin brandmandsuniform. Hun lod alle børnene prøve sin hjelm. Jessicas far havde en skildpadde med fra zoologisk have.

»Så er det din tur, Andrew,« sagde frk. Kimball.

Andrew gik op foran klassen med Papa. Han tog en dyb indånding og sagde: »Min Papa kører en stor bil og leverer mad. Han møder en masse mennesker, og han arbejder virkelig hårdt.«

Andrew så op og så, at Papa smilede. Så begyndte Papa at tale om at køre lastbil. Han havde også noget lækkert med til alle fra sit arbejde! Børnene i Andrews klasse stillede Papa en masse spørgsmål om hans arbejde.

Andrew var glad for at have Papa med. Han og Papa og Nana og Amy var en familie – og en agtværdig en af slagsen. ■

Forfatteren bor i Utah i USA

Endelig en evig familie

Jane McBride

Baseret på en virkelig hændelse

»Hvad som helst du besegler på jorden, skal være beseglet i himlen« (Hel 10: 7).

Hvad betyder det, at familier er evige? spurgte Mia. Hun rykkede sin brik henover brættet. Hun og hendes bedste ven, Zoey, spillede et spil hjemme i Zoey's stue. På væggen hang der et billede, hvor der stod:

»Familier er evige.« Mia kunne godt lide lyden af det.

»Det betyder, at selv efter du dør, er du stadig familie,« forklarede Zoey. Hun lagde et kort og rykkede sin brik.

Mia så sig om i stuen. Den så normal ud. Der var sofaer, borde, puder og et fjernsyn. Men det føltes anderledes i Zoey's hus end hjemme hos hende.

»Har du en evig familie?« spurgte Mia.

Zoey kiggede op fra spillet med et smil. »Ja!

»Min mor og far er gift i templet. Så vi kan være sammen for evigt.«

»Er det derfor, det føles anderledes her i dit hus?« spurgte Mia.

Zoey så forvirret ud. »Anderledes?«

Mia vidste ikke, hvordan hun skulle beskrive, hvordan det føltes i Zoey's hus. Det var dejligt og varmt. Men det lød fjollet at sige. »Det er lige meget,« sagde hun. »Lad os spille videre.«

Den aften kunne Mia ikke holde op med at tænke på Zoey's evige familie. Mia elskede stemningen i Zoey's hjem. Mias familie stod over for at skulle flytte til Ontario i Canada nogle få dage efter. Hun tænkte på, hvordan det ville føles i deres nye hus.

»Mor, der var sådan en glæde i Zoey's hus,« sagde Mia til mor, da mor puttede hende. »Jeg ville ønske, at vores nye hus føles sådan.« Mia tænkte på, hvor højt hun elskede mor, far og sine små brødre. »Jeg synes også, at vores familie skal være evig.«

Mor lyttede stille. Så sagde hun: »Det gør jeg også.«

Næste dag ringede mor til Zoey's mor. Hun fandt ud af, at Zoey's familie kom i Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige.

»Jeg vil gå i den kirke,« fortalte Mia sine forældre, mens de pakkede. Deres hus var næsten tomt nu.

»Zoey's mor sagde, at hun kunne hjælpe os med at finde en kirke,« sagde far, mens han satte tape på en kasse.

Mia smilede og fik sommerfugle i maven. Måske kunne det føles lige så varmt og rart i deres nye hus som hos Zoey.

Da Mias familie var flyttet ind i deres nye hus, begyndte de at komme i kirke. Alle folk derhenne var

meget venlige. De kaldte hinanden »bror« og »søster«. Mia gik i Primary med sine små brødre. Hun elskede at synge sange og læse skrifterne.

Snart begyndte to unge kvinder at komme hjem til dem. De hed søster Justin og søster Ramos, og de var

missionærer. De fortalte Mias familie om vor himmelske Fader, Jesus og Mormons Bog. Mia elskede at høre om evangeliet. Selv hendes brødre sad stille og lyttede!

Mia fortalte søster Ramos og søster Justin om Zoey's hus. »Jeg ønsker mig en evig familie ligesom Zoey's.«

»Vor himmelske Fader ønsker, at vi alle får en evig familie,« sagde søster Ramos med et stort smil. »Han ønsker, vi er lykkelige.«

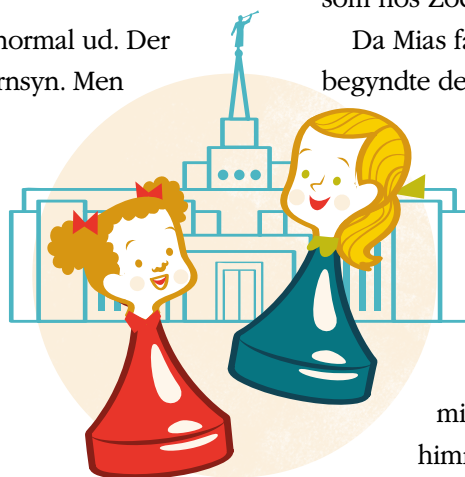
Snart efter besluttede Mias familie sig for at blive døbt.

Zoey og hendes familie kørte hele vejen til Ontario for at være med til dåbene. Et år senere kom de tilbage. Denne gang var det fordi, at Mia og hendes familie skulle besegles i templet!

Den dag, de blev beseglet, stod Mia uden for templet med sin familie, de var klædt i hvidt. De smilede alle sammen over hele ansigtet. Mia følte sig varm og rolig indeni. »Nu er vi en evig familie!« sagde hun glad.

»Det er rigtigt,« sagde far. »Vi er en evig familie.« ■

Forfatteren bor i Colorado i USA.

Ven og missionær

Hej!

Jeg hedder Juan Bautista, og jeg er fra Argentina.

Jeg lader mit lys skinne ved at fortælle andre om evangeliet.

Bedste venner

Min bedste ven Facundo og jeg har kendt hinanden, siden vi var fem. Vi elsker fodbold begge to! Jeg har inviteret ham med til en masse aktiviteter i Kirken.

2

Facundos første spørgsmål

Engang, hvor Facundo havde spist ovre hos os, sagde han: »Hvorfor beder din familie altid?« Jeg svarede, at det er, fordi vor himmelske Fader velsigner os, og det er sådan, vi takker ham. Han blev forbløffet!

3

Familieaften

Facundo kom hjem til familieaften hos os, da min bror Benjamin forberedte sig på at blive døbt. Facundo følte Ånden, og han spurgte, om han også måtte blive døbt! Min far talte så med Facundos forældre.

Missionærene underviste Facundos familie. Derefter blev både Facundo og hans søster Augustine døbt! Hans forældre kommer i kirke, men de er ikke blevet døbt endnu.

4

Facundos andet spørgsmål

Facundo spurgte min mor, om han nogensinde ville komme til at vide lige så meget om Gud som mig. Hun smilede og sagde, at hvis han studerer sine skrifter og beder, så kunne han lære endnu mere!

HVORDAN KAN I LADE JERES LYS SKINNE?

- Inviter en ven med til en aktivitet i Kirken eller til familieaften.
- Vær et godt eksempel på venlighed og kærlighed.
- Bed om hjælp og inspiration.

SEND OS EN STJERNE!

Jesus har sagt, lad »jeres lys skinne for mennesker« (Matt 5:16). Hvordan vil I lade jeres lys skinne?

Klip stjernen ud og skriv din historie på den. Bed en af dine forældre om at sende os et billede af din stjerne tillige med deres tilladelse på e-mail til liahona@ldschurch.org.

»Jeg tror på og har et vidnesbyrd om Jesus Kristus og hans rolle som vores Frelser og Forløser.«

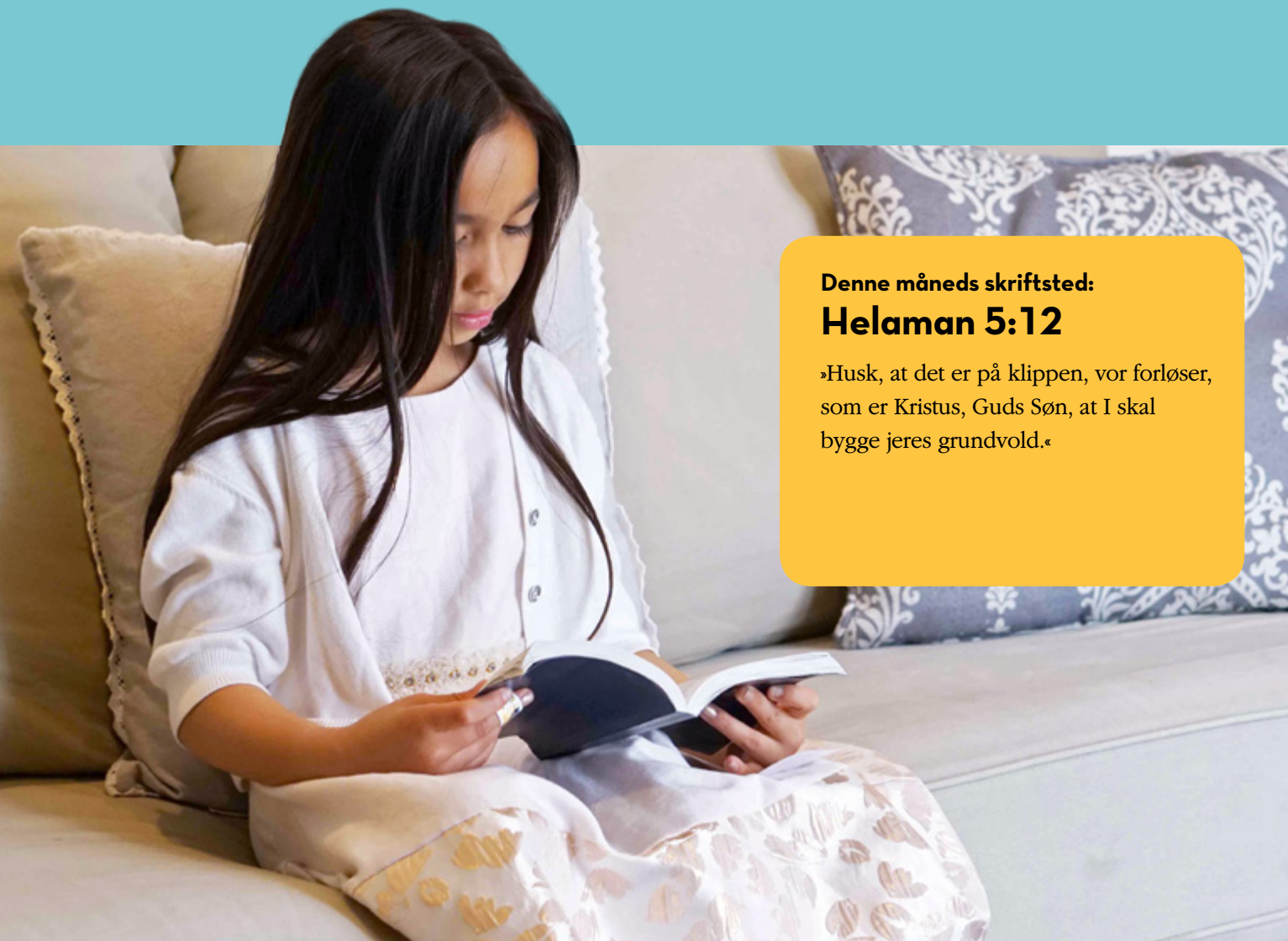
Ældste Gary E. Stevenson
De Tolv Apostles Kvorum

Fra »A Gospel Perspectives«, foredrag på Brigham Young University – Hawaii, 19. sep. 2017, devotional.byuh.edu.

Mormons Bog læseklub

KOM OG VÆR MED TIL AT LÆSE MORMONS BOG!

Du kan læse selv, med din familie eller med en ven. Send os så et billede, hvor du læser Mormons Bog og fortæl os om noget, du har lært, eller hvad din yndlingshistorie i Mormons Bog er. Send den via liahona.lds.org (klik på »Submit an Article«).

Denne måneds skriftsted:

Helaman 5:12

»Husk, at det er på klippen, vor forløser, som er Kristus, Guds Søn, at I skal bygge jeres grundvold.«

Min familie læser Mormons Bog. Nogle gange laver vi rollespil om historierne. Det er så sjovt. Jeg lærer nye ord og ting hver dag. Det hjælper mig til at koncentrere mig under nadvermødet og til Primary.

Det knytter også min familie tættere sammen.

Amaron I. er 7 år og fra Phnom Penh i Cambodia

Jeg har elsket at læse i Mormons Bog, lige siden missionærerne præsenterede os for den. Min yndlingshistorie er i Mosijas Bog, hvor kong Benjamin ledte sit folk ved tro. Jeg vil gerne være trofast og lydige mod

det, mine forældre beder mig om at gøre.

Janice S. er 10 år og fra Iloilo i Filippinerne

VORES SIDE

»Den første åbenbaring«, af Alana L., 7 år, São Paulo i Brasilien

Marco Z. er 9 år og fra Lima i Peru

Jeg er meget glad for at være blevet døbt ind i Jesu Kristi sande kirke. Jeg ved, at Mormons Bog er sand, og jeg elsker at læse i den hver dag. Det gør mig til en mere ansvarlig storebror for mine søskende.

Andrei L. er 10 år og fra Iloilo i Filippinerne

Harada K. er 8 år og fra Yokohama i Japan

Ruth var en loyal ven

En kvinde, der hed No'omi, boede sammen med sine to sønner og deres hustruer. Da begge sønner døde, sagde No'omi til deres hustruer, at de gerne måtte flytte tilbage til deres familier. Men en af dem, Ruth, var meget loyal. Hun valgte at blive og tage sig af No'omi. Ruth gik hen for at sanke korn på en mark i nærheden. Ejeren havde hørt om, hvor godt et menneske Ruth var. Han var venlig mod Ruth. Ruth besluttede sig for at gifte sig med ham. Ruth og No'omi forblev gode venner, og No'omi hjalp med at tage sig af Ruths søn. År senere blev Jesus født ind i denne slægtslinje. Det vil sige, at Ruth er en af Jesu formødre!

Læs om Ruth i Ruth 1-4.

»Ruth var god og kærlig«, af Kylee Q., der er 8 år og fra Virginia i USA

ILLUSTRATION: DILLEEN MARSH

RUTH

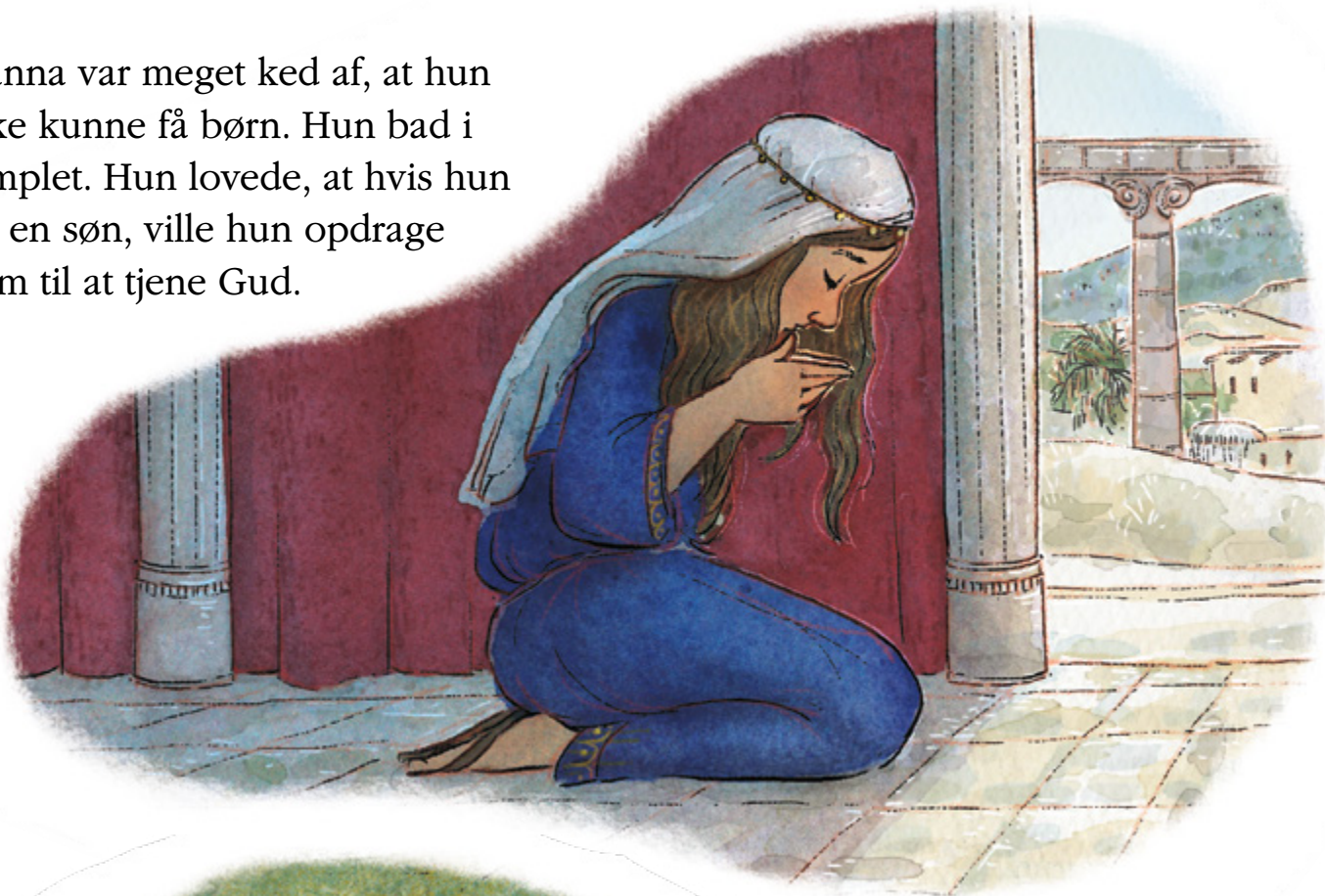
Ruth valgte at være en loyal ven, og det kan jeg også!

- Lær Ruth 1:16 udenad.
- At være loyal vil sige at være trofast og støtte nogle, selv når det er svært. Skriv i din dagbog om en gang, hvor nogle var loyal mod dig.
- Find en ny ven i denne uge. Find ud af tre sjove ting ved dem!
- Jeg kan være en god ven ved ...

Hanna og Samuel

Kim Webb Reid

Hanna var meget ked af, at hun ikke kunne få børn. Hun bad i templet. Hun lovede, at hvis hun fik en søn, ville hun opdrage ham til at tjene Gud.

Hanna og hendes mand fik et lille barn! Hanna kaldte ham Samuel. Hun vidste, at Gud havde besvaret hendes bøn.

Da Samuel voksede til, holdt Hanna sit løfte. Hun bad Eli, der var præst i templet, om at lære Samuel, hvordan man tjener Gud. Eli hjalp med at tage sig af Samuel.

Da Samuel lå i sin seng en aften, hørte han en stemme. Han spurgte Eli, om han havde kaldt på ham. Eli sagde, at Gud prøvede at tale til Samuel. Da Samuel hørte stemmen for anden gang, lyttede han. Så talte Gud til Samuel. Samuel lyttede til Gud og fulgte ham.

Jeg kan lære om Gud og følge hans bud! ■

Fra 1 Samuel 1-3.

Jeg kan dele med andre

Præsident
Ezra Taft Benson
(1899-1994)

MORMONS BOG BERIGER

Der er i den bog en kraft, der vil begynde at strømme ind i jeres liv i det øjeblik, I tager fat på et seriøst studium af bogen.

Er der ikke noget dybt i vores hjerte, der længes efter at komme Gud nærmere, at ligne ham mere i vor daglige adfærd og hele tiden at føle hans nærvær? Hvis det er tilfældet, så kan Mormons Bog hjælpe os med at opnå det, mere end nogen anden bog.

Det er ikke bare det, at Mormons Bog lærer os sandheden, skønt det gør den jo bestemt. Det er heller ikke blot det, at Mormons Bog bærer vidnesbyrd om Kristus, skønt den bestemt også gør det. Men der er mere end som så. Der er i bogen en kraft, der vil begynde at strømme ind i jeres liv i det øjeblik, I indleder et seriøst studium af den. I vil finde

større styrke til at stå imod fristelser. I vil finde styrke, så I kan undgå at blive bedraget. I vil finde styrke til at blive på den lige og snævre sti. Skrifterne betegnes som »livets ord« (L&P 84:85), og intet sted gælder det mere end for Mormons Bogs vedkommende. Når I begynder at hungre og tørste efter de ord, vil I finde liv i større og større overflod ...

Disse løfter – øget kærlighed og harmoni i hjemmet, større respekt mellem forældre og barn, øget åndelighed og retfærdighed – er ikke

tomme løfter. Det er nemlig akkurat det, profeten Joseph Smith mente, da han sagde, at Mormons Bog hjælper os til at komme Gud nærmere ...

For over ti år siden kom jeg med følgende udtalelse om Mormons Bog:

»Får vores respons på denne bog evige følger? Ja, enten til vores velsignelse eller til vores fordømmelse.

Alle sidste dages hellige bør gøre studiet af denne bog til en livslang opgave. Ellers sætter man sin sjæl i fare og tilsidesætter det, som kunne give en åndelig og intellektuel helhed i ens liv. Der er forskel på den omvendte, som bygger på Kristi klippe gennem Mormons Bog og holder fast i jernstangen, og den, der ikke gør« ...

Lad os ikke forblive under fordømmelse ... ved at behandle denne storslåede og underfulde gave, som Herren har givet os, letsindigt. Lad os i stedet vinde opfyldelsen af de løfter, der gives til dem, der gemmer den som en skat i deres hjerte. ■

Fra »Mormons Bog, vor religions slutsten«, Stjernen, jan. 1987, s. 3-5.

**MOD WEST,
AF DAVID MEIKLE**

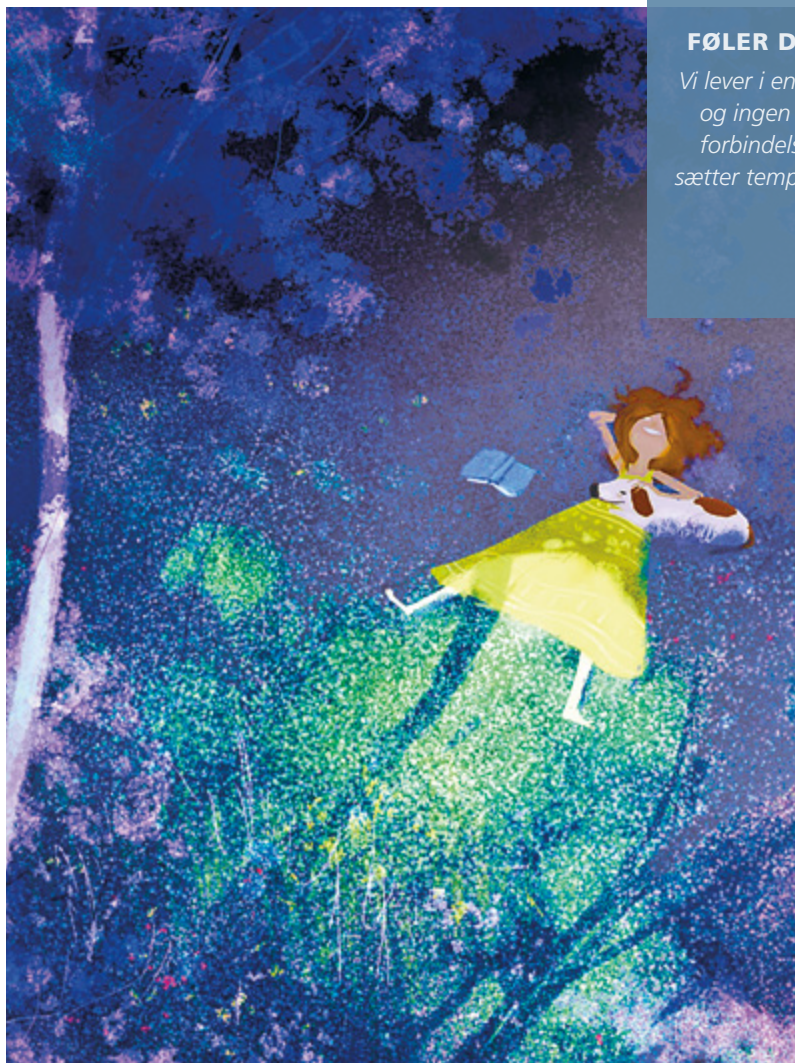
Fra 1856 til 1860 gik 10 håndkærre-kompagnier bestående af 3000 sidste dages hellige emigranter fra England, Wales, Skotland og Skandinavien 2000 km for at slutte sig til de andre hellige i Zion. Disse pionerer trak alt, hvad de ejede og havde, tværs over de amerikanske sletter i en trækærre på 1 x 1,5 meter.

UNGE VOKSNE

FØLER DU DIG AFKOBLET?

Vi lever i en tid med åndsfraværelse og ingen ventetid. Men en god forbindelse til Gud kræver, at vi sætter tempoet ned og standser op.

48

UNGE
**KÆMPER DU
MED SVÆRE
SPØRGSMÅL?
HER ER HJÆLP.**

50

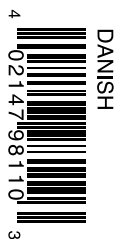
NADVERMØDE
**7 RÅD TIL AT
HOLDE EN TALE**

56

BØRN
**KOM MED I
MORMONS BOG
LÆSEKLUB!**

73

JESU KRISTI
KIRKE
AF SIDSTE DAGES HELLIGE

3